

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

นายจำลอง บุญเรืองโรจน์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
และคณะ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

นายจำลอง บุญเรืองโรจน์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
และคณะ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ หน่วยบูรณาการ Active Learning

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ชื่อผู้วิจัย: นายจำลอง บุญเรืองโรจน์และคณะ

ปีที่ทำวิจัย: 2561

คำศัพท์สำคัญ: กระบวนการพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 2) สร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 3) ศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น สอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 138 โรงเรียน รวม 242 คน ศึกษาผลการประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 ท่าน เพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาครูฯ ศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูฯ ในโรงเรียน จำนวน ๖ โรงเรียน และศึกษาผลการนำกระบวนการพัฒนาครูฯ ไปใช้จริงในโรงเรียนวัดปลายนา ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเองของครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ความคาดหวังโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การสร้างความตระหนัก ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า ค่าสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง รองลงมาคือ การพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และ ค่าต่ำสุด คือการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่ามีแนวคิดหลัก ประกอบด้วย 1) การคืนครูให้ห้องเรียน มุ่งเน้นการลดภาระงานครู 2) การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน 3) นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม 4)การประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความตระหนัก 2) การพัฒนาตนเอง 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศ และ 5) การประเมินผล

ผลการนำกระบวนการพัฒนาครูฯ ไปใช้ในโรงเรียนพบว่า ความสามารถของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาดตามขั้นการดำเนินงาน พบว่าขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง รองลงมาคือการจัดการเรียนรู้ ทั้งสองลำดับอยู่ในระดับมากที่สุด และความสามารถในการดำเนินงานน้อยที่สุด คือการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ นักเรียนมีความสุข สนุกกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยวิธีการของตนเอง อยู่ในระดับมาก และ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง อยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีวิธีดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครู ฯ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การชี้แจง การมอบหมายให้ศึกษาเอกสาร การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่การฝึกโดยการปฏิบัติจริง ระบบคูปองพัฒนาครู ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่การจัดการทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน คือ 1) จุดประกายความคิด 2) พิชิตปัญหาว่ารู้ 3) มุ่งสู่การปฏิบัติ 4) การจัดระบบองค์ความรู้ 5) เชิดชูผลงานดีเด่น ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ วิธีปฏิบัติของโรงเรียน คือ การนิเทศ แบบเสริมพลัง (Empowerment) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล วิธีปฏิบัติของโรงเรียนคือ การประเมินย้อนกลับตามทฤษฎีเชิงระบบ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ผู้วิจัยและคณะขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้สนับสนุนทุนการวิจัยครั้งนี้ ในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา รวมถึงข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา คุณครูผู้สอน ตลอดจนนักเรียน ในโรงเรียนที่ใช้ในการดำเนินการจัดทำวิจัย

ท้ายนี้ผู้วิจัยและคณะขอขอบพระคุณท่าน ดร.ไพศาล ปันแดน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ และท่านจักรพรรดิ จิตมณี อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลืออันเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำวิจัยจนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นายจำลอง บุญเรืองโรจน์และคณะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	9
2. การจัดการเรียนรู้ Active Learning	20
3. กระบวนการพัฒนาครู	29
4. ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	30
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	36
ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	42
ระยะที่ 3 การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	50
2. ผลการสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	62
3. ผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	72
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
สรุปผล	81
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ .	97
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	99
ภาคผนวก ค เอกสารกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	126
ภาคผนวก ง รายชื่อคณะวิจัย	136
ประวัติผู้วิจัย	137

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตารางที่ 2	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ภาพรวม	53
ตารางที่ 3	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ด้านการสร้างความตระหนัก	54
ตารางที่ 4	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ด้านการพัฒนาตนเอง	55
ตารางที่ 5	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ด้านการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	57
ตารางที่ 6	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ด้านการจัดการเรียนรู้	59
ตารางที่ 7	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ด้านการนิเทศ	60
ตารางที่ 8	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ด้านการประเมินผลผู้เรียน	61
ตารางที่ 9	ผลการสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	66
ตารางที่ 10	ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 11	ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในภาพรวม	73
ตารางที่ 12	ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขึ้นการสร้างความตระหนัก	74
ตารางที่ 13	ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขึ้นการพัฒนาตนเอง	75
ตารางที่ 14	ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขึ้นการจัดการเรียนรู้	76
ตารางที่ 15	ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขึ้นการนิเทศ	77
ตารางที่ 16	ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขึ้นการประเมินผล	78
ตารางที่ 17	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	79
ตารางที่ 18	ผลการประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	79

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แสดงกรอบแนวคิดในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	7
ภาพที่ 2	ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	65
ภาพที่ 3	ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 หลังปรับแก้ตามข้อมูลผลการประชุมสนทนากลุ่ม	67
ภาพที่ 4	กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	69

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

สังคมโลกพัฒนามาสู่วัยศตวรรษที่ 21 เป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองศักยภาพของประชาชนในประเทศไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำพาประเทศให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมประเทศต่าง ๆ ได้รับการศึกษาเป็นพื้นฐานประการสำคัญของการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาประชาชนในฐานะทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีความรู้ ทักษะ เพียงพอ เหมาะสมเพื่อการผลักดันให้ประเทศมีความก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ประชาชนไทยมีสิทธิด้านการได้รับการศึกษาตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2540:XXX) โดยบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายให้คนไทยได้รับการศึกษาตามสิทธิ โดยที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับการพัฒนาในทุกช่วงวัยให้มีความเจริญก้าวหน้าทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาไปสู่การทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพตลอดจนความสามารถในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยที่กฎหมายการศึกษาของชาติได้มีเจตนารมณ์ให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพใช้กระบวนการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดทั้งได้กำหนดภารกิจจัดการกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) จัดการเรียนรู้โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดการเรียนรู้โดยจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนรู้โดยจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ และ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพนอกจากนั้น ภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสถานศึกษา คือการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542:8-9) แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนแม่บทของการจัดการศึกษาในฉบับปัจจุบัน(พ.ศ. 2560-2579)ได้วางกรอบแนวทางการพัฒนาการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางสถานการณ์และบริบทแวดล้อมที่ล้วนมีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาประเทศไทย ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและ

สังคมของประเทศ ภูมิภาค และโลกตลอดจนทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 โดยได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ระบุให้นักเรียนทุกคนคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วยทักษะ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก(Reading)การเขียนได้ (Writing)และการคิดเลขเป็น(Arithmetic)และทักษะ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา(Critical Thinking and Problem Solving)ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม(Creativity and innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding)ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications , Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้(Career and Learning Skills)และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2560:ข)การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วรุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึงคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555:18)

การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อชีวิตของคนในสังคมระบบการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วยแต่เดิมการศึกษามุ่งเน้นเพียงให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านออกเขียนได้แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติและการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกันกล่าวคือผู้เรียนจะไม่เป็นเพียงผู้รับ(Passive Learning)แต่จะได้รับการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง(Active learning)โดยมีครูคอยออกแบบการเรียนรู้เพื่อช่วยผู้เรียนให้บรรลุผลได้ ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 เป็นการก้าวข้ามการเรียนรู้ “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)” โดยนักเรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเอง มีครูเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะการเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2560:1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 1) มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระบุแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ กระบวนการเรียนรู้ไว้ประกอบด้วย 1) การพัฒนาผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความพร้อมเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้น 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน 4) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) เน้นทักษะกระบวนการ ให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน 5) การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 6) การปลูกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2560:41) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการ Active Learning โดยการส่งเสริมให้ครูจัดทำหน่วยการเรียนรู้ Active Learning ด้วยการคัดเลือกผลงานเพื่อเชิดชูเกียรติจำแนกเป็นระดับ ระดับดี ดีเด่น ดีเยี่ยม ทั้งมีกิจกรรมเสริมเติมเต็มความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้แก่ครูผู้ส่งผลงานที่

ได้รับการคัดเลือกด้วย ซึ่งการส่งเสริมให้มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าวจะส่งผลให้คุณครูได้นำหน่วยการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบขึ้น นั้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning นี้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องเปลี่ยนจากผู้สอน เป็นผู้ถ่ายทอด โดยปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ แนะนำวิธีการค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ โดยการสร้างความเข้าใจด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีปัจจัยเกี่ยวข้องที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ประกอบด้วย ผู้สอนและสภาพแวดล้อม โดยด้านผู้สอนต้องมีการเตรียมตัวค่อนข้างมาก เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ให้เอื้อต่อการประกอบกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนได้ความรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ ส่วนผู้เรียนต้องร่วมคิดและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง (สิริพร ปาณางษ์, 2556: 2)

ในปี 2558-2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2559: 143) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาของผู้เรียน 2) ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเองและมีความสุขจากการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมเน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองพัฒนาทักษะกระบวนการคิดและเชื่อมโยงเรียนกับบริบททางสังคมโดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันมุ่งให้เกิดความร่วมมือและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครูและโรงเรียนกับชุมชน 5) การประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและใช้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผลการทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวพบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ประกอบด้วยการนำเสนอการคิด การทำงานอย่างได้อย่างสร้างสรรค์ กระบวนการคิด การพัฒนาและนำไปใช้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก และมีทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย มีความน่าเชื่อถือ ความสุภาพ ความสมบูรณ์ และความชัดเจน ความกระชับ ความสร้างสรรค์และความถูกต้อง นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้จัดทำเอกสารประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรโดยสร้างหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการและตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่าง ๆ กัน และมีผลการศึกษาของฟาตือฮะห์ อุตสาห์ ราชการ (2558) และญาณัญญาศิริ ภัทรธาดา (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้แผนการสอนแบบ Active Learning ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการสอนแบบปกติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ตระหนักถึงการจัดการศึกษาตามภารกิจหน้าที่และนโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด และเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพที่เหมาะสมเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพที่จะสามารถนำพาสังคมตลอดจนประเทศไทยให้ทัดเทียมกับนานาประเทศได้ ประกอบกับได้ศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ จึงมีแนวคิดในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพ

ผู้เรียน บนหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยการเชื่อมโยงความรู้สาขาต่าง ๆ และทักษะการเรียนรู้หลายๆทักษะเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปผสมผสานกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ตามแนวคิดของปรัชญาการศึกษาแบบพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) ตามแนวคิดของ John Dewey ที่ว่าในการให้การศึกษาร่างกายจะต้องได้ปฏิบัติได้เห็นของจริง ได้ใช้ประสาททั้งห้าให้มากที่สุดและรูปแบบของการสอนหรือกระบวนการสอน (Pattern of teaching) ได้แก่ กระบวนการสอนแบบกลุ่มที่มีความร่วมมือกันแบบพลวัต (Dynamic Cooperative group Pattern) ซึ่งมุ่งฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างการเรียนรู้ด้วยการกระทำและมีโอกาสได้ฝึกการทำงาน การเล่น และการอยู่ร่วมกันในสังคมแบบประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ, มปป.) และทฤษฎีการสร้างความรู้ตามแนวคิด Constructivism Approach ที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการรับรู้ประสบการณ์ของตนเอง ที่มีรากฐานมาจากผลงานของ David Ausubel และ Jean Piaget (ทิตินา แชมณี, 2554: 90) และการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ตามแนวคิดของ Thorndike (1913:16) ที่มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เกิดอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในช่วงเวลาถัดมา และผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้วมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงเดิมได้ โดยผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกหัด ความรู้ หรือกลวิธีต่าง ๆ จนเชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นมาประยุกต์ใช้หรือนำไปเรียนรู้สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ อันจะส่งผลดีต่อประเทศชาติในภาพรวมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นอย่างไร
2. กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ควรเป็นอย่างไร
3. ผลการดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. เพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีขอบข่ายเนื้อหาของขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ดังนี้

1. การสร้างความตระหนัก
2. การพัฒนาตนเอง
3. การจัดการเรียนรู้
4. การนิเทศภายใน
5. การประเมินผล

2. กลุ่มเป้าหมายและแหล่งข้อมูล ในการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

2.1 ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

1) การสอบถามสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามแบบ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 138 โรงเรียนรวมจำนวน 276 คน

2) การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร เกี่ยวกับกระบวนการ พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาครูจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 2) รายงานการนิเทศการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

3) การสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และขั้นตอนการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 9 คน

2.2 ในการสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

1) การประชุมปฏิบัติการ (Work Shop) เพื่อให้ได้ร่างขั้นตอน และรายละเอียดของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ข้อมูลความต้องการจำเป็น ในการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 2) ข้อมูลจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร สภาพการดำเนินงาน Active Learning ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสภาพและขั้นตอนการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2) การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม ของขั้นตอน และรายละเอียดของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 7 คน 2) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน และ 3) ครูผู้สอนจำนวน 6 คน

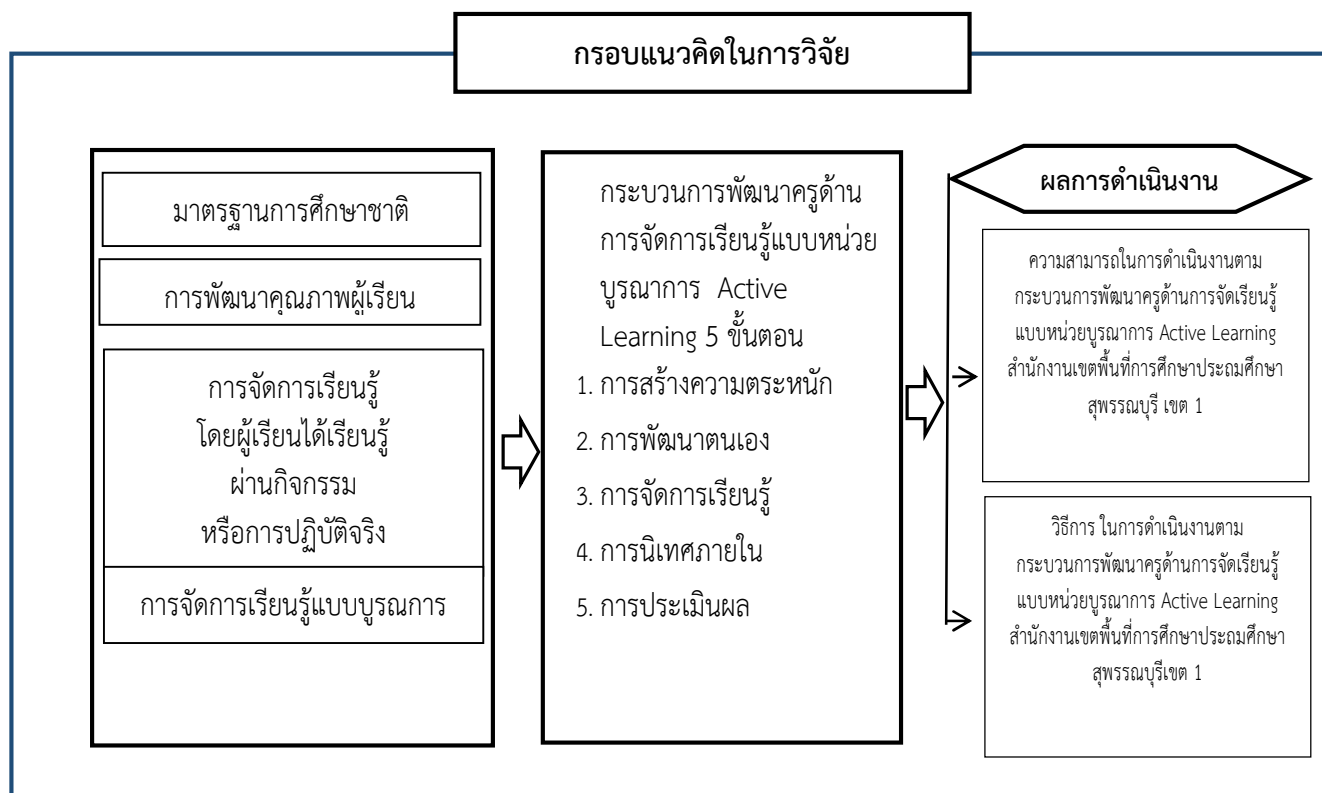
3) การศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียน จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน ครูโรงเรียนละ 1 และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามกระบวนการ ฯ จำนวนโรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 18 คน

2.3 การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ไปดำเนินการในโรงเรียนเป้าหมายในการวิจัย คือโรงเรียนวัดปลายนา ผู้ให้ข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ รวม 11 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ปีที่ 6 รวม 10 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 รวม 121 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 วิจัยสำหรับการพัฒนากระบวนการพัฒนาครู ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาสมรรถนะครู การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ และการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework) กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงานที่จัดเรียงไว้เป็นลำดับที่สัมพันธ์ต่อเนื่อง และสอดคล้องกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

หน่วยบูรณาการ หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยใช้ หลักการบูรณาการมากกว่าหนึ่งสาระการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยประกอบด้วย 1) ชื่อหน่วย 2) มาตรฐาน/ตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์/เป้าหมายการเรียนรู้ 4) ขั้นตอนการสอน (ขั้นนำ/ขั้นสอน/ขั้นสรุป) 5) ภาระงาน 6) ทักษะที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ ฯลฯ

Active Learning หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และ ความรู้จากสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติร่วมกันในระหว่างการจัดการเรียนการสอนโดยฝึกการพูด ฟัง เขียน อ่าน และสะท้อนความคิด ผ่านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

หน่วยบูรณาการ Active Learning หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยใช้หลักการบูรณาการมากกว่าหนึ่งวิชา ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และ ความรู้จากสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติร่วมกันในระหว่างการจัดการเรียนการสอนโดยฝึกการพูด ฟัง เขียน อ่าน และสะท้อนความคิด ผ่านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานที่จัดเรียงไว้เป็นลำดับที่สัมพันธ์ ต่อเนื่องและสอดคล้องกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก 2) การพัฒนาตนเอง 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศ และ 5) การประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สามารถเผยแพร่กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้โรงเรียนในสังกัดนำไปใช้เพื่อการพัฒนาครู

2) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ ครู จัดการเรียนรู้ และนักเรียนเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

2) ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ซึ่งครอบคลุมถึงแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
2. การจัดการเรียนรู้ Active Learning
3. กระบวนการพัฒนาครู
4. ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 23 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา และใน มาตรา 24(4) ได้กำหนดไว้ว่า “การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา” เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นแนวปฏิบัติแก่สถานศึกษาในการนำไปเป็นรูปแบบในการจัดการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้จัดทำเอกสารประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรขึ้น และชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ว่า มุ่งคลี่คลายปัญหาอันเนื่องมาจากการใช้หลักสูตร ดังนี้ 1) เนื้อหาแต่ละวิชาไม่แยกออกจากกัน เชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ใหม่มีความสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม 2) ลดความซ้ำซ้อนทั้งเนื้อหาและภาระงาน (การบ้าน โครงการ) 3) ลดเวลาเรียน และ 4) ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมนอกห้องเรียนมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดจำนวนเวลาเรียน เป็นการแบ่งเบาภาระของครูผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมผู้เรียนให้มีโอกาสใช้ คามคิด ประสบการณ์ ความสามารถ ตลอดจนทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระไปพร้อมกัน (อ้างถึงใน www.montfort.ac.th/private-school/combined)

การบูรณาการ

พระธรรมปิฎก (2540) กล่าวว่า การบูรณาการ แปลว่า การกระทำให้สมบูรณ์ หมายถึง การนำหน่วยย่อยอันหนึ่งเข้ารวมกับหน่วยย่อยอื่น ๆ ภายในองค์รวมเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ หรือการประมวลหน่วยย่อยที่แยก ๆ กันให้รวมเข้าเป็นองค์รวมที่ครบถ้วนสมบูรณ์ หรือการทำให้หน่วย

ย่อยทั้งหลายเข้ารวมเป็นองค์ประกอบซึ่งทำหน้าที่ประสานซึ่งกันและกัน กลมกลืนเข้าเป็นองค์รวมอันเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว

ผดุง เพชรสุข (2548) กล่าวว่า การบูรณาการ (Integration) การนำหน่วยย่อยที่สัมพันธ์มาประมวลกันไว้เกิดเป็นหน่วยใหม่ ที่มีความสมดุลและสมบูรณ์ในตัวเอง และสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของชีวิต

การบูรณาการ คือ การทำให้สมบูรณ์ (integration) คือ การทำหน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กันให้ผสมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวและครบสมบูรณ์ในตัวเอง

ประเภทของการบูรณาการในการศึกษา

ในการจัดการศึกษาแบ่งประเภทของบูรณาการเป็น 2 ประเภท คือ

1. หลักสูตรบูรณาการ (curriculum integration)

หลักสูตรบูรณาการ หมายถึง หลักสูตรที่มีการผสมผสานสาระตั้งแต่สองกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ สองวิชาขึ้นไป หรือผสมผสานเนื้อหาในสาระต่าง ๆ ที่จัดอยู่ในวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน โดยจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ภายใต้หัวเรื่อง (theme) เดียวกันอย่างสมดุล เป็นการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง หัวเรื่อง (theme) เป็นจุดรวมหรือจุดกลางของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจได้มาจากสาขาต่าง ๆ ในวิชาเดียวกัน หรือได้มาจากหลากหลายศาสตร์หรือวิชา หลักสูตรบูรณาการต้องจัดทำก่อนการจัดการเรียนการสอนในการบูรณาการเนื้อหาสาระ อาจทำได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1.1 บูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ (intradisciplinary integration) เป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระระหว่างสาระต่าง ๆ ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภายใต้หัวเรื่อง (theme) มโนทัศน์ (concept) หรือปัญหา (problem) ผลการบูรณาการภายใต้หัวเรื่องจะได้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือแบบไม่ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ (interdisciplinary integration หรือ across curriculum) เป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระระหว่างวิชา หรือระหว่างศาสตร์หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไปภายใต้หัวเรื่อง (theme) มโนทัศน์ (concept) หรือ ปัญหา (problem) เดียวกัน ผลการบูรณาการภายใต้หัวเรื่องจะได้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการบูรณาการข้ามวิชา/ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้/ข้ามศาสตร์ หรือหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิชาการ

1.3 การบูรณาการการเรียนการสอน (instruction integration) หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือตอบปัญหาที่สงสัยด้วยการผสมผสานสาระกระบวนการ วิธีสอน เทคนิคที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยการสอดแทรกสาระความรู้อื่น ๆ และคุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสม เกิดความสมบูรณ์อย่างสมดุลเหมือนเป็นชีวิตของผู้เรียนแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรียนการสอน

การบูรณาการสามารถบูรณาการทำได้หลายระดับ โดยเป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ของวิชาต่าง ๆ (บูรณาการหลักสูตร) ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ (บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน) พัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจิตใจ (จิตพิสัย) เน้นทั้งความรู้ และเจตคติ ค่านิยม ความสนใจ สุนทรียภาพ ความรู้และการกระทำ เน้นทั้งความรู้และทักษะพิสัย สิ่งที่เรียนในโรงเรียน

กับสิ่งที่เป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน สิ่งที่เรียนในโรงเรียนต้องมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิต สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2555) ได้ให้ความหมายของ การบูรณาการ ว่า หมายถึงลักษณะของการผสมผสานเนื้อหาวิชาหรือวิธีสอนเพื่อส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ในอันที่จะรวบรวมความคิด มโนทัศน์ ความรู้ ทักษะ และมีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาพร้อมที่จะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของ การบูรณาการ ว่า หมายถึง การนำความรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายมาเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ถวัลย์ มาศเจริญ (2546 :46) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนแบบบูรณาการว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ และเป็นประสบการณ์ตรงที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาสาขาต่าง ๆ ในลักษณะสหวิทยาการโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ คิดแก้ปัญหา และแสวงหาความรู้ เชื่อมโยงหลักสูตร วิธีสอนและแนวคิดของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำได้ 2 วิธี คือ บูรณาการในวิชา และบูรณาการข้ามวิชา

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2551:12-15) กล่าวถึง การเรียนการสอนแบบบูรณาการว่า หมายถึง การเชื่อมโยงรวมทั้งสอดแทรกเนื้อหา ทักษะ กระบวนการ ทักษะปฏิบัติของสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อที่ต้องการสอนอย่างเหมาะสม หรืออย่างสมดุลหรืออย่างสมบูรณ์ การเชื่อมโยงดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาปัญญาด้านต่าง ๆ หรือกล่าวว่า เป็นการพัฒนาของปัญญา (multiple intelligences)

ถวิล พันธุ์น้อย (2552:24) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Instruction) คือ การสอนโดยใช้เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนหลักไป แล้วสอนเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับเรื่องหรือวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างกลมกลืน เพื่อให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง การสอนแบบบูรณาการเป็นการสอนที่เน้นองค์รวมของเนื้อหาวิชา มากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชาและเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าการสอนวิชาเนื้อหาของครู

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2555 :16) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำให้เกิดการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นความรู้กับเหตุการณ์รอบ ๆ ตัว หรือเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งมีผลทำให้ความรู้ไม่ถูกเก็บไว้ในสมองแต่เพียงลำพัง แต่ถูกเชื่อมโยงไปใช้จนเกิดความหมาย เป็นความรู้ใหม่ที่ซับซ้อนกว่าเดิม

อาทิตา ปัญญา และคณะ (2556 : 98) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Instructional) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ความคิดรวบยอดหรือทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นองค์รวม สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2553 มาตรา 23 กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมซึ่งเป็นไปตามสภาพจริงของสังคม การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระทั้งหลายเข้าด้วยกันอย่างมีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ลักษณะสำคัญ คือ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการสร้างเป็นหัวเรื่อง (Theme) เป็นหน่วยการเรียนรู้ (Learning Unit) ที่เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ที่เป็นแกนกลางเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและมีทักษะในการแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้

พรภัทร สินดี (2557:11) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีการผสมผสาน ศาสตร์หรือเนื้อหา ที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยยึดความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน

รลิตา รักสกุล (2557) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ โดยบูรณาการทั้งด้านเนื้อหา สาระ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศให้สัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติไปสร้างงาน แก้ปัญหาและใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง

จอห์น ดิวอี้ ได้อธิบายถึง ความจำเป็นที่โรงเรียนต้องจัดให้มีการสอนแบบ “บูรณาการ” (Integrate curriculum) หรือ การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยไม่เน้นการเรียนเป็นรายวิชา เพราะปัญหาอุปสรรคหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตของมนุษย์นั้น จะผสมผสานกัน มิได้แยกออกเป็นส่วน ๆ ทั้งนี้มนุษย์จำเป็นต้องใช้ทักษะหลายประการในการเรียนรู้จากประสบการณ์รวมทั้งในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต แต่การที่โรงเรียนเน้นการสอนแยกเนื้อหาวิชาจะทำให้การเรียนนั้นไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียน เพราะเด็กมองไม่เห็นความเชื่อมโยงของสิ่งที่เรียนกับสิ่งที่ไปใช้ชีวิตจริงนอกโรงเรียน ดังนั้น หลักสูตรที่เน้นการสอนแบบบูรณาการจะสอดคล้องกับชีวิตจริงของเด็กมากกว่า โดยจะช่วยให้เด็กสนใจและมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กใฝ่เรียนรู้ เนื่องจากเขาสามารถนำเนื้อหาและทักษะที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดจำนวนเวลาเรียน เป็นการแบ่งเบาภาระของครูผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมผู้เรียนให้มีโอกาสใช้ ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ ตลอดจนทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระไปพร้อมกัน (อ้างถึงใน www.montfort.ac.th/private-school/combined)

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการผสมผสานหลักสูตร ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ผสมผสานกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ ปฏักฝังคุณธรรม ค่านิยมอันดีงาม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางสติปัญญา การบูรณาการทางการสอนจะช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ไปผสมผสานกัน ฝึกให้รู้จักใช้ เหตุผลและการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในเชิงจิตวิทยาผู้เรียนได้มีโอกาสได้รับความรู้ที่หลากหลาย เกิดการนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ส่วนในเชิงสังคมวิทยาผู้เรียนต้องการทักษะจากหลายสาขาวิชาร่วมกัน จึงจะสามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน หากมองในมุมด้านบริหาร จะช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากร แก้ปัญหาความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

กรมวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร ว่าเป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ได้ด้วยตนเอง นำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Management) หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ให้ผู้เรียนเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ทักษะ เจตคติไปใช้ในการสร้างงานเพื่อการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม และเต็มศักยภาพ

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญาต่าง ๆ ดังนี้

1. การศึกษาแบบ **Progressivism** ของ **John Dewey** กล่าวคือ การศึกษาคือชีวิต : คนต้องศึกษาตลอดชีวิต ความรู้มีอยู่มากมายมหาศาลในโลกนี้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียน โดยการแก้ปัญหา ส่งเสริมร่วมมือการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างเสริมการอยู่ร่วมกันในวิถีประชาธิปไตย

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ในด้าน Cognitive ที่ใช้ **Constructivism Approach** หลักสำคัญของ Constructivism คือ ผู้เรียนต้องสร้างความรู้เอง ครูเป็นผู้ช่วย โดยจัดหาข้อมูลข่าวสารที่มีความหมายให้แก่ผู้เรียน หรือให้โอกาสผู้เรียนได้ค้นพบ ด้วยตนเอง และเป็นผู้ลงมือกระทำ

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของ **Ausubel** ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Ausubel เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและความหมาย การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของผู้เรียน

4. การถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) การถ่ายโยงการเรียนรู้ หมายถึง การนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ การถ่ายโยงการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญเพราะวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเตรียมผู้เรียนให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในอนาคตทั้งในด้านประกอบอาชีพ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ

หลักการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Learning Integration) อาจจัดได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การบูรณาการภายในวิชา (Interdisciplinary) เป็นการบูรณาการที่เกิดขึ้นภายในขอบเขตของเนื้อหาเดียวกัน วิชาที่ใช้หลักการบูรณาการภายในวิชาเดียวกันมากที่สุด คือ วิชาภาษา หรือกระบวนการทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เนื่องจากมีความเกี่ยวพันกันหลายแบบ นอกจากวิชาภาษาแล้ว วิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ก็ใช้หลักการเชื่อมโยงภายในวิชาได้

2. การบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary) เป็นการเชื่อมโยงหรือรวมศาสตร์ต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไปภายในหัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน เป็นการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจ

และทักษะในศาสตร์ หรือความรู้ในวิชาต่าง ๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหา หรือการแสวงหา ความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การเชื่อมโยงความรู้และทักษะระหว่างวิชาต่าง ๆ จะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ไม่ใช่เพียงผิวเผินและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 2 ลักษณะนั้น สามารถจัดเป็นรูปแบบของการบูรณา การ (Models of Integration) ได้ 4 รูปแบบ คือ

1. บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction) ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหา ของวิชาอื่น ๆ เข้าในการเรียนการสอนของตน เป็นการสอนตามแผนการสอนและประเมินผลโดยครู คนเดียว วิธีนี้ถึงแม้ผู้เรียนจะเรียนจากครูคนเดียว แต่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาได้

2. บูรณาการแบบขนาน (Parallel Instruction) ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอน แต่ต้องวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยมุ่งสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหา เดียวกันระดับสูงที่เข้าร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอดและปัญหานั้น ๆ อย่างไร ในวิชาของแต่ละคน ใครควรสอนก่อน-หลัง งานหรือการบ้านที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำ จะแตกต่างกันไปในแต่ละวิชา แต่ทั้งหมดจะต้องมีหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาร่วมกัน การสอน แต่ละวิชาจะเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชา

3. บูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) การจัดการเรียนการ สอนตามรูปแบบนี้คล้ายกับบูรณาการแบบขนาน กล่าวคือ ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคน ต่างแยกกันสอนตามแผนการสอนของตน แต่มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการร่วมกัน ซึ่งจะ ช่วยเชื่อมโยงความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันจนสร้างชิ้นงานได้ ครูแต่ละวิชากำหนดเกณฑ์เพื่อ ประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนในส่วนวิชาที่ตนสอน

4. บูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Trans disciplinary Instruction) ครูที่สอน วิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผนปรึกษาหารือ กำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน จัดทำ แผนการสอนร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน มอบหมายงาน/โครงการให้นักเรียนทำร่วมกัน ครูทุกวิชาร่วมกันกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงาน ของผู้เรียนร่วมกัน

การสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้บูรณาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกัน ต้องร่วมกันวางแผน โดยวิเคราะห์หลักสูตร กำหนด เนื้อหา จัดทำโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมและประเพณีผล นิเทศ กำกับและติดตามอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิด การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ สามารถออกแบบได้ 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้โดยเริ่มจากการกำหนดประเด็น/หัวเรื่อง จากสภาพปัญหาหรือสิ่งที่ผู้เรียน สนใจ วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับประเด็น/หัวเรื่อง ระบุมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ วิธีที่ 2 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้โดยเริ่ม

จากการวิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ที่สัมพันธ์กันเป็นหน่วยการเรียนรู้ แล้วจึงกำหนดประเด็น/หัวเรื่อง โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือรายวิชาและศึกษาคำอธิบายรายวิชา

1.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของระดับชั้น

1.3 พิจารณาคัดเลือกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่สัมพันธ์กัน และสามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันได้ จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการตลอดภาคเรียน/ปีการศึกษา

2. กำหนดเนื้อหา/ สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้บูรณาการนั้น ได้มาจากสาระการเรียนรู้แกนกลาง และสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่นำมาบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ

3. กำหนดเวลาเรียน/กำหนดการสอน

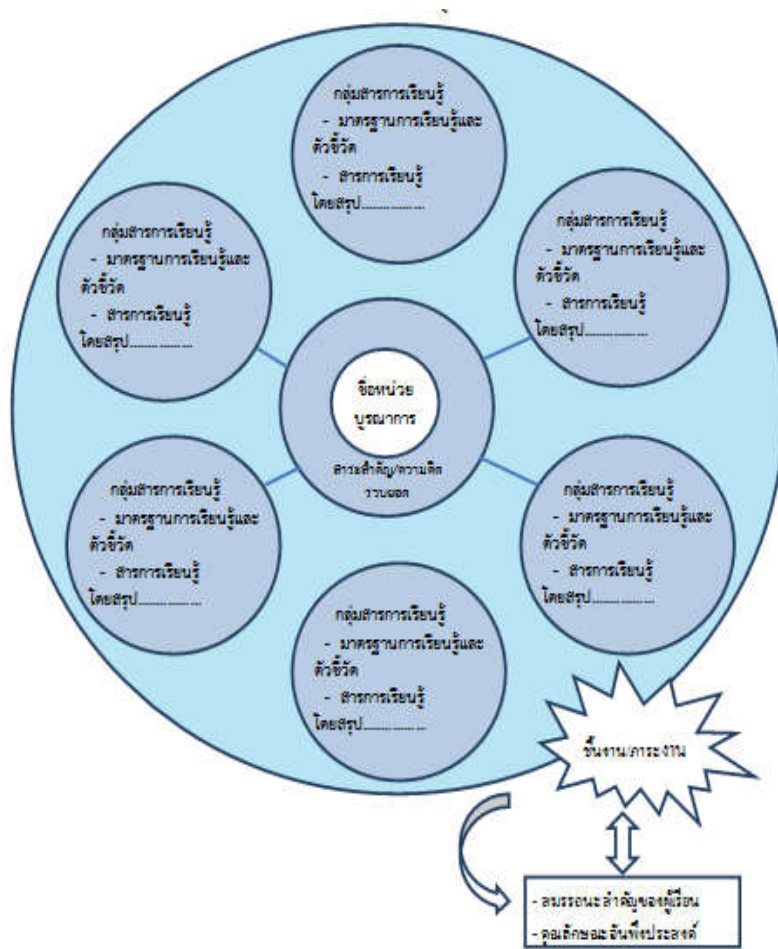
การกำหนดเวลาเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ควรจัดให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้รวม ทั้งเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้

4. จัดทำโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

การนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้บูรณาการให้มีประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญต่อโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เพราะเป็นการกำหนดขอบข่ายของการจัดการเรียนรู้บูรณาการ และ

ช่วยให้เห็นภาพรวมของการจัดการเรียนรู้แต่ละระดับชั้นตลอดภาคเรียน/ปี ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใด มีสาระการเรียนรู้ใดบ้าง แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดบ้าง และใช้เวลาเท่าไร

ผังมโนทัศน์ของโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ สามารถเขียนได้ดังนี้

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสามารถเขียนรายละเอียดตามองค์ประกอบได้ดังนี้
 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้

5. การจัดการเรียนรู้บูรณาการ การจัดการเรียนรู้บูรณาการ จัดทำได้ 2 ลักษณะ คือ การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งทั้งสองวิธี สามารถเขียนหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ดังแผนภูมิ

จากแผนภูมิดังกล่าว รายละเอียดการออกแบบ มีดังนี้

วิธีที่ 1 เริ่มต้นด้วยการกำหนดประเด็น/หัวเรื่อง (Theme) มีขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดประเด็น/หัวเรื่อง (Theme) ให้น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยกำหนดประเด็น/หัวเรื่องที่ชัดเจนเป็นชื่อหน่วยการเรียนรู้ เช่น รักสิ่งแวดล้อม ภาษาสร้างสรรค์ชีวิต สุขภาพดีไม่มีขาย ฯลฯ

2) กำหนดเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมสอดคล้องกับประเด็น/หัวเรื่อง (Theme) และเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ

3) พิจารณามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตรที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในข้อ 2 (อาจเป็นการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ/หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้)

4) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยระบุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงานการวัดและประเมินผลรวมทั้งสร้างเครื่องมือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้

5) ประเมินหน่วยการเรียนรู้โดยเพื่อนครู ฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุง

6) นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

วิธีที่ 2 เริ่มด้วยการวิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในระดับชั้นนั้น ที่สัมพันธ์กัน มีขั้นตอน ดังนี้

1) จัดกลุ่มมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในระดับชั้นนั้น ๆ ที่สัมพันธ์กันเป็นหน่วยการเรียนรู้ (อาจเป็นการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ/หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้)

2) ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

3) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยระบุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอดสาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผลรวมทั้งสร้างเครื่องมือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้

4) ประเมินหน่วยการเรียนรู้ โดยเพื่อนครู ฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุง

5) นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

6) เตรียมสื่อ/แหล่งการเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

7) กำหนดการวัดและประเมินผล

8) วางแผนการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงาน

ผดุง เพชรสุข (2548) กล่าวว่า หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ (Integrated learning Unit) หมายถึง หน่วยหัวเรื่องที่น่าสาระการเรียนรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือเรื่องราวในวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับหัวเรื่องมาผสมผสานเชื่อมโยงกันเข้าอย่างสมดุลเกิดเป็นเอกลักษณ์องค์รวมใหม่ที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการเรียนรู้สิ่งใหม่หรือถ่ายโยงไปสู่ประสบการณ์ใหม่ในวิถีชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

สำนักงานโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นั้น เราต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ซึ่งจะเป็นการบูรณาการทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะการเรียนรู้ หรือสอดคล้องกับวิถีชีวิตผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

Cynthia Sunal และคณะ กล่าวว่า ในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ มีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินการ และ 3) การประเมินผล

การวางแผน เริ่มจาก การศึกษาโครงสร้างหลักสูตรรายปี ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการควรอยู่ในโครงการสอนประจำปี พิจารณาว่าหัวเรื่องจากวิชาต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกัน อย่างไร อาจนำเสนอเป็นแผนผัง หรือการใช้ตารางแสดงความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง ผู้วางแผนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการอาจวางแผนโดยครู 1 คน หรือวางแผนร่วมกันเป็นกลุ่ม การวางแผนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการนี้ไม่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดที่แท้จริง ครูต้องมีการเพิ่มเติมและปรับเปลี่ยน อยู่เสมอ ซึ่งขั้นตอนการวางแผนหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ มีดังนี้

- 1) ระดมสมองเกี่ยวกับหัวเรื่อง (theme)
- 2) ใช้กระบวนการ K-W-L เพื่อระบุพื้นฐานความรู้และความสนใจของผู้เรียน และนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วย ซึ่งกระบวนการ K-W-L มีขั้นตอน ดังนี้

K – การสำรวจความรู้เดิมที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่จะเรียนว่าผู้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้บ้าง (What do you Know about the topic?)

W – การสำรวจว่าผู้เรียนอยากรู้อะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้บ้าง (What do you Want to know about the topic?)

L – การสำรวจความรู้ในเรื่องที่จะเรียนว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้มาแล้วบ้าง (What did you learn about the topic?)

- 3) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
- 4) ระบุคำถามสำคัญ
- 5) เขียนระบุเหตุผลของคำถาม
- 6) กำหนดผลเรียนรู้ที่ต้องการ
- 7) ตั้งชื่อหัวเรื่อง
- 8) พิจารณาความต้องการพิเศษของนักเรียน
- 9) จัดหมวดหมู่ผลการเรียนรู้
- 10) คัดเลือกแหล่งการเรียนรู้
- 11) สร้าง web ให้เห็นความสัมพันธ์ของหัวข้อต่าง ๆ
- 12) สร้างแผนการสอน กำหนดกิจกรรม แหล่งการเรียนรู้ วางแผนการสอน
- 13) วางแผนการประเมินผล
- 14) วางโครงสร้างของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
- 15) ดำเนินการใช้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

การดำเนินการ การดำเนินการใช้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เพื่อให้หน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ครูผู้สอนต้องคำนึงถึง เวลา การระบุขอบข่ายและลำดับขั้นการกำหนด/จัดสรรสื่อและทรัพยากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ในขอบข่ายของหัวเรื่องหลัก การใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้แบบร่วมมือ การพิจารณากิจกรรมเป้าหมาย และการให้ผลป้อนกลับของหน่วยการเรียนรู้ เพราะจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ปฏิกิริยาระหว่างครู และนักเรียนระหว่างและหลังการเรียนรู้ในหน่วยจะทำให้การเชื่อมโยงที่เกิดจากหน่วยการเรียนรู้บูรณาการมีประสิทธิภาพและมั่นคงมากยิ่งขึ้น

การประเมินผล การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนควรเป็นการประเมินตามสภาพที่แท้จริง ประเมินตั้งแต่ความรู้พื้นฐาน กระบวนการเรียนรู้ หรือวิธีการที่นักเรียนได้มาซึ่งคำตอบ การทำงานกลุ่มในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ กระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการคิดขั้นสูง เจตคติ ค่านิยม ความคิดเห็น โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการรายงานผลสู่ครอบครัว เพราะจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในครอบครัว

ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีรูปแบบที่มีลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลาย แต่ประเด็นสำคัญของการบูรณาการไม่ได้อยู่ที่การยึดติดกับรูปแบบ แต่ครูต้องมีความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนรู้บูรณาการที่มุ่งให้เกิดความผสมผสานสาระและกระบวนการที่สัมพันธ์กันอย่างพอเหมาะพอดี กลมกลืน สมดุล เป็นประโยชน์ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

Erickson (1998) เสนอขั้นตอนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตัดสินใจกำหนดหัวเรื่องแต่ละหน่วย (Decide on a unit theme)
2. ระบุโมโนทัศน์หลัก (Identify a major concept – conceptual lens / focus concept/ integrating lens)
3. เขียนเครือข่ายหัวข้อที่จะศึกษา (Web the topics of study)
4. ระดมความคิดเกี่ยวกับคำถามสำคัญที่จะช่วยในการเรียนของผู้เรียน (Brainstorm essential questions to facilitate the essential understandings/generalizations)
5. ระดมความคิดเกี่ยวกับคำถามสำคัญที่จะช่วยในการเรียนของผู้เรียน Brainstorm essential questions to facilitate the student' study)
6. กำหนดกระบวนการทั้งที่เป็นการปฏิบัติที่ซับซ้อนและทักษะต่าง ๆ (List process – complex performances – and bullet key skills)
7. เขียนกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละสัปดาห์ (Write instructional activities for each week)
8. เขียนสิ่งที่ต้องปฏิบัติ (Write the culminating performance)
9. ออกแบบแนวทางให้คะแนนทั้งเกณฑ์และมาตรฐาน (Design the scoring guide – criteria and standard)

การออกแบบสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบองค์รวมของโรงเรียนรุ่งอรุณ (อ้างใน ผดุง เพชรสุข (2548) ได้กำหนดขั้นตอนการออกแบบสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบองค์รวมดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา (Conceptualizing) ครูผู้สอนรายวิชาหนึ่งในระดับชั้นหนึ่ง ศึกษาทำความเข้าใจขอบเขตเนื้อหาและสาระสำคัญจากหลักสูตรแม่บทเพื่อให้เห็นภาพรวมของมวลสาระวิชาที่จะทำการสอนใน 1 ภาคเรียน จนกระทั่งสามารถตีความแนวคิดพื้นฐานและคุณค่าเฉพาะของสาระวิชานั้น ๆ ออกมาเป็นจุดประสงค์การบรรลุผลการเรียนอย่างกว้าง ๆ แล้วครูเชื่อมโยงเนื้อหาสาระเข้าด้วยกัน จนเรียบเรียงหัวเรื่อง (Thematic) ต่อเนื่องเป็นชุดองค์ความรู้ (Unit of content)

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนภาพความคิดหลัก (Mind Mapping) เป็นการจัดระบบความคิดด้วยการใช้แผนภาพช่วยแจกแจง จัดลำดับความสำคัญ จัดเรียงเรียงความต่อเนื่องของเนื้อหา

ที่ประกอบรวมกันเป็นรูปชุดองค์ความรู้ภายใต้สาระวิชาที่จะสอนนั้นอย่างครบถ้วน แผนภาพนี้เทียบได้กับแผนที่ความคิดของครูที่ดำเนินการจากจุดตั้งต้นเป็นลำดับไปยังจุดสุดท้าย เป็นขั้นตอนหลักที่ยังไม่ลงรายละเอียด แต่สิ่งสำคัญคือ การระบุวิธีการหรือกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นแตกต่างกันในแต่ละชุดองค์ความรู้ นั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างตารางแผนการสอนรวมหรือแผนปฏิบัติการหน้ากระดาษ (Whole –Unit Plan or One-Page Management)

แผนปฏิบัติการนี้จะเป็นโครงสร้างการทำงานทั้งภาคการศึกษาสำหรับรายวิชาหนึ่ง ๆ ได้รับการพิจารณาจากครูใหญ่ ทีมผู้สอนในรายวิชาเดียวกัน หรือระดับชั้นเดียวกัน เพื่อช่วยกันตรวจสอบความเข้าใจให้ถูกต้องและรอบคอบ แผนนี้จะช่วยให้ครูตระหนักในภาพรวม ไม่หลงประเด็น พร้อมกับช่วยให้ครูยืดหยุ่นแผนย่อยได้โดยไม่เสียหลักการใหญ่

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างแผนการสอนย่อย (Teacher’s Plan) เป็นการขยายแผนเพื่อลงสู่ปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำแต่ละตอนของแผนรวมมาระบุรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ละเอียด หรือที่ละเอียดกว่าแผนย่อย ๆ อย่างชัดเจน ที่ครูมุ่งจะวัดและประเมินผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรายบุคคล แบบแผนนี้จะใช้ควบคู่ไปในแต่ละขั้นตอนของการเรียน เพื่อวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในแผนการสอนย่อย ซึ่งเกิดขึ้นจริงในขณะที่ผู้เรียนอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ แบบแผนนี้ช่วยให้ครูเสริมพัฒนาการของนักเรียนเฉพาะรายได้ทันที หรือแม้แต่การจัดการฝึกงานที่เหมาะสมกับความสามารถ เป็นการช่วยให้ครูมีเครื่องบ่งชี้ให้มั่นใจพอที่จะยืดหยุ่นคำสั่ง ใบงาน ชิ้นงาน ให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่แตกต่างจากปกติทั่วไปของห้องได้ ในทางกลับกัน การใช้แบบวัดและประเมินนี้ เป็นการประเมินแผนของครูไปด้วยในตัว หากปรากฏว่ากิจกรรมไม่เหมาะสมไม่บังเกิดผลดังที่คาดไว้ ครูอาจปรับแก้ได้ทันที

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลรวมและรายงานผลการเรียนประจำภาค เป็นการประมวลคะแนนและหรือการวัดประเมินผลแต่ละครั้งเพื่อสรุปการบรรลุผลการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น การที่ครูตัดสินใจคัดเลือกสัดส่วนการให้คะแนนหรือไม่ให้เป็นคะแนน ต้องปรากฏในรายงานผลเพราะมีนัยสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อรวมทุกมิติแล้วจะเห็นความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละคนนั้นได้

2. การจัดการเรียนรู้ Active learning

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ Active Learning

ปรัชญาการศึกษาแบบพิพัฒนาการนิยม (Progressivism)

John Dewey มีแนวคิดว่าการให้การศึกษา ร่างกายจะต้องได้ปฏิบัติ ได้เห็นของจริง ได้ใช้ประสาททั้งห้าให้มากที่สุด และรูปแบบของการสอน หรือกระบวนการสอน (Pattern of teaching) ได้แก่ กระบวนการสอนแบบกลุ่มที่มีความร่วมมือกันแบบพลวัต (Dynamic Cooperative group Pattern) ซึ่งมุ่งฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างการเรียนรู้ด้วยการกระทำและมีโอกาสได้ฝึกการทำงาน การเล่น และการอยู่ร่วมกันในสังคมแบบประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ, มปป.)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

แนวคิด Constructivism Approach ที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการรับรู้ประสบการณ์ของตนเอง ที่มีรากฐานมาจากผลงานของ David Ausubel และ Jean Piaget (ทีศนา แคมณี, 2554: 90)

การถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

Thorndike (1913:16) มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ที่เกิดอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในช่วงเวลาถัดมา และผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้วมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงเดิมได้ โดยผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกหัด ความรู้ หรือกลวิธีต่าง ๆ จนเชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นมาประยุกต์ใช้หรือนำไปเรียนรู้สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการจัดการเรียนรู้ Active learning

สุชาติ แก้วพิกุล (2555:12) กล่าวว่า การสอนอย่างกระตือรือร้น (Active learning) เป็นการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือร่วมกันกับเพื่อน ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง อันจะนำไปสู่การสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน โดยการพูด และการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด

เดชดนัย จุ้ยชุม และคณะ (2559:7) กล่าวว่า Active learning คือกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า

ฟาติฮะห์ อุตสาหกรรม (2558:10-11) กล่าวถึง การเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างศักยภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำ โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน การสะท้อน หรือการตั้งคำถาม หรือการเรียนการสอนที่มีความเคลื่อนไหว ใช้ได้ทั้งกลุ่มเล็ก และห้องเรียนใหญ่ ๆ ผู้เรียนอาจทำงานคนเดียวหรือทำเป็นกลุ่มก็ได้

ปริยานุช พรหมภาชิต (2559) การจัดการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ (Active learning) คือกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีที่หลากหลาย โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนด้วยกันเอง เน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและใช้การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเพียงเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้วางแผนในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

Suwannatthachote (2559,อ้างในปริยานุช พรหมภาชิต:8) กล่าวว่า Active learning หมายถึง การเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นการเรียนรู้ในระดับลึก ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระ โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ สามารถบูรณาการความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมิน ต่อเติม และสร้างเป็นแนวคิดของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนรู้ในระดับผิวเผินซึ่งเน้นการรับข้อมูลและจดจำเท่านั้น ผู้เรียนลักษณะนี้จะ

เป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียน (Learning How to Learn) เป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น และมีทักษะที่สามารถเลือกรับข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีระบบ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2559, อ้างในปริญานุช พรหมภาชิต: 9) Active learning เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต หลักการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning คือ การนำวิธีสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการสอนและกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน

จิราฤทธิ์ อ่อนศรี (2546) Active learning หมายถึง การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ความรู้ที่ผู้เรียนได้ เกิดจากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนการสอนแบบ Active learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสร้างความรู้จากสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอนโดยผ่านการพูด การฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้อธิบายลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ และสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการควบคุมความสะอาดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน

McKinney (2008, อ้างถึงใน มนตรี ศิริจันทร์ชื่น, 2554: 27-28) ได้เสนอตัวอย่างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning ได้ดี ได้แก่

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดแต่ละคน ประมาณ 2-3 นาที (Think) จากนั้นแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Group) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3-6 คน

3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led Review Sessions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจะช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา

4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล

5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or Reaction to Videos) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือ การร่วมกันสรุปเป็นรายกลุ่ม

6. การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student Debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student Generated Exam Questions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research Proposals or Project) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้วางแผนการเรียน เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน (Project-based Learning) หรือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)

9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping Journals or Logs) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันรวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and Produce a Newsletter) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูล สารสนเทศข่าวสารและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่น ๆ

12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิดโดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่น ๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

สุชาติ แก้วพิกุล (2555: 23-25) ได้สรุปลักษณะการการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active learning) เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ Active learning สำหรับนักเรียนรายบุคคล เช่น
 - 1.1 Think-Pair Share ผู้สอนตั้งปัญหา ผู้เรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อนสัก 4-5 นาที ต่อมาจับคู่กับเพื่อน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หลังจากนั้นจึงสุ่มเรียกมานำเสนอ
 - 1.2 Voting ให้ผู้เรียนยกมือ เพื่อตอบคำถามของผู้สอนในลักษณะแสดงความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย หรือแย้งกันตอบ
 2. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นสำหรับนักเรียนที่ทำเป็นคู่ เช่น Minute Paper หลังจากบรรยายไป 15 นาที ผู้สอนสั่งให้ผู้เรียนสรุปที่เรียนไป 2 ประโยค ใน 1 นาที แล้วให้จับคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้สอนอาจสุ่มเรียกผู้เรียนมานำเสนอหน้าชั้น
 3. กิจกรรมการเรียนรู้ Active learning สำหรับนักเรียนที่ทำเป็นกลุ่ม เช่น
 - 3.1 Jigsaw ผู้สอนเลือกเนื้อหาที่สามารถแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ได้ หรือเลือกบทความที่มีเนื้อหาสอดคล้องกัน 3-4 ชิ้น แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเท่า ๆ กันเนื้อหา ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมา 1 คน เลือกเนื้อหาให้อ่านทำความเข้าใจร่วมกัน หากคำตอบร่วมกันในกลุ่ม แล้วกลับไปสอนที่กลุ่มเดิมของตนจนทุกคนได้สอนครบ
 - 3.2 Round Table แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม เพื่อตอบคำถาม โดยแต่ละกลุ่มได้รับกระดาษคำตอบ 1 แผ่น และปากกา 1 ด้าม ให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบลงกระดาษ แล้วเวียนให้กลุ่มอื่นดูคำถามคำตอบของกลุ่ม ผู้สอนอาจสุ่มเรียกมานำเสนอหน้าชั้น
 - 3.3 Trade of Problem แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มจะได้บัตรคำถามไม่เหมือนกัน ให้แต่ละกลุ่มจะได้บัตรคำถามไม่เหมือนกันให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบที่บัตรคำถามด้านหลัง เสร็จแล้วส่งให้เพื่อนกลุ่มอื่น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตนเองก็ได้รับบัตรคำถามจากกลุ่มอื่น โดยยังไม่ดูคำตอบ ให้สมาชิกในกลุ่มอ่านคำถามและร่วมกันคิดหาคำตอบ
 - 3.4 Concept Map แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม แจกปากกาและแผ่นใสให้ แต่ละกลุ่มเขียนประเด็นหลักที่ได้เรียนรู้ใส่ตรงกลางแผ่นใส พร้อมทั้งเขียนวงกลมล้อมรอบและเขียนประเด็นรองที่เกี่ยวข้องแล้ววงกลมล้อมรอบเช่นกัน แล้วเชื่อมโยงกับวงกลมประเด็นหลัก
- โดยลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 แบบ สามารถเลือกใช้กิจกรรม ดังนี้
1. การเรียนรู้แบบใช้เกมส์ (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมมาบูรณาการในการเรียนการสอน ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงานและหรือขั้นการประเมินผล

2. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or reactions to videos) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือ การร่วมกันสรุปเป็นรายกลุ่ม

3. การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

4. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

5. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างชิ้นงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่า การสอนแบบโครงงาน (project-based learning) หรือการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning)

6. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

7. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

8. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and produce a newsletter) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูล สารสนเทศ ข่าวสารและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่น

9. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา

บทบาทของครูกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ Active learning

ฟาติฮะห์ อุดสำหรับราชการ (2558:12) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของกระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมและการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้ง กระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย
6. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนเนื้อหาและกิจกรรม
7. ครูผู้สอนต้องใจกว้างยอมรับความสามารถในการแสดงออกและความคิดของผู้เรียน
 ปรียานุช พรหมภาสิต (2559:17) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ว่า ผู้สอนส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทเป็นผู้เขียนบท ผู้ออกแบบกิจกรรม ผู้แนะนำ (Coach) และผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ในระหว่างทำกิจกรรมผู้สอนจะเป็นทั้งผู้รับฟัง ผู้ร่วมเรียนรู้ ผู้ร่วมอภิปราย และจะต้องมีการกระตุ้นและหนุนเสริมพลังความคิดให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning

บาลด์วิน และวิลเลียม (Baldwin ; & Williams.1988: 187) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active learning)ไว้ 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นเตรียมพร้อม เป็นขั้นที่ผู้สอนนำผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหา โดยการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการอยากที่จะเรียนรู้ต่อไป
2. ขั้นปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มย่อย เพื่อทำงานร่วมกัน และสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม อีกทั้งต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่มอื่น ๆ โดยที่ผู้สอนต้องเสริมข้อมูลให้สมบูรณ์
3. ขั้นประยุกต์ ใช้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ขั้นติดตามผล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าอิสระเพิ่มเติม โดยจัดทำเป็นรายงานหรือให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวัน รวมถึงให้ผู้เรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้รับในคาบเรียนนั้น ๆ

ในปีการศึกษา 2558 คณะกรรมการจัดการความรู้ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้ดำเนินการจัดการความรู้ในประเด็น “การจัดการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ (Active learning) ตามแนวทางของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ และได้ข้อสรุปเป็นองค์ความรู้ ออกมาเป็น “ขุมความรู้” เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ของคณาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเผยแพร่ให้นักวิชาการที่สนใจ แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้น 1 ขั้นเตรียมตัว

1. ผู้สอนทำความเข้าใจในหลักการของ AL เปิด mind set ใจกว้างและยอมรับในความสามารถ การแสดงออกและความคิดของผู้เรียน
2. สร้างความเข้าใจกับผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เรียนมีความเชื่อถือในตัวเอง
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดย
 - 3.1) พิจารณารายละเอียดคำอธิบายของรายวิชา
 - 3.2) พิจารณามาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน
 - 3.3) กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมที่สามารถใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ

Active Learning ได้

3.4) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา

3.5) ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย โดยมีแนวทาง

สำคัญ 2 สำคัญ คือ

1) การกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน (สะท้อนความคิดและอภิปราย) 3) การนำเสนอความรู้ (ความคิดรวบยอด) และ 4) การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ (ประยุกต์แนวคิด) โดยแต่ละองค์ประกอบสามารถสลับลำดับขั้นกันได้ ตามความเหมาะสมของเนื้อหา รายวิชา

2) การออกแบบปฏิสัมพันธ์ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเลือกใช้กลุ่มใหญ่ กลุ่ม 2 คน กลุ่ม 3 คน กลุ่ม 3-4 คน หรือ กลุ่ม 5-6 คน

3.6) จัดเตรียมทรัพยากร/สื่อ/อุปกรณ์/สถานที่ที่จำเป็น

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

ผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning โดยในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ เลือกใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมาผสมผสานกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาและรายวิชา วัตถุประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนของรายวิชา ลักษณะของผู้เรียน รวมถึงปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนที่ผ่านมา มีการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผล

- เน้นการประเมินผลระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา

- การประเมินตามสภาพจริง
- การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุง

- ปรับปรุงระหว่างการจัดกิจกรรมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
- ปรับปรุงหลังการจัดกิจกรรม/ปรับในหัวข้อหรือเนื้อหาอื่น
- ปรับปรุงรายวิชาอื่น

ศักดา ไชกิจภิญโญ (อ้างใน วรณ เพชรอุไร, 2555: 10-11) ได้กล่าวว่า เราสามารถประยุกต์การสอนแบบบรรยายให้เป็น Active Learning ได้ ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. เริ่มการสอนด้วย Advanced Organizer (AO) 3-5 นาที โดยการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาที่จะบรรยายกับสิ่งที่ผู้เรียนมีพื้นฐานอยู่ก่อนแล้ว พร้อมทั้งระบุโครงร่างเนื้อหา แนวคิด ประเด็นหลักในการบรรยาย ผู้เรียนจะเห็นความสำคัญและอยากเรียนรู้เรื่องนั้นมากขึ้น

2. บรรยายเนื้อหา (10-15 นาที) ตามด้วย Collaborative activities (CA) 3-4 นาที ปกติผู้สอนบรรยายมักจะสอนติดต่อกันเป็นเวลานาน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเฉื่อย ไม่กระตือรือร้นการเรียนรู้

จากการศึกษา (Stuart,1978) พบว่า สมาธิหรือความสนใจของผู้เรียนจะลดลงอย่างรวดเร็วภายใน 15 นาที ดังนั้นในรูปแบบ Interactive Lecture จึงแนะนำการสอนบรรยายเนื้อหา 10-15 นาที ตามด้วยกิจกรรมอื่น 3-4 นาที เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและเป็นการให้โอกาสผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น การตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ หรือจะให้ผู้เรียนช่วยกันคิดเป็นกลุ่มเพื่อตอบ ผู้เรียนจะเข้าใจเนื้อหาและจำได้นานกว่าถ้ามีการอภิปรายร่วมกัน ผู้สอนสามารถทำซ้ำโดยบรรยายเนื้อหาสลับกับกิจกรรมเรื่อย ๆ ไป จนใกล้หมดเวลาสอน

3. ผู้เรียนสรุปเนื้อหาที่เรียนด้วยตนเอง Individual Summaries (IS) 4-5 นาที ผู้สอนให้ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจของตนเอง โดยเขียนใจความสำคัญของเนื้อหาเพียงประโยคเดียวลงในแผ่นกระดาษ และแลกเปลี่ยนกับเพื่อนอ่าน หรือผู้สอนอาจสุ่มให้ผู้เรียนมาอ่านหน้าชั้น

หลักการของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

เชงเคอร์ กอส และเบิร์นสไตน์ (Shenker,Goss;& Bernstein.1996) กล่าวถึงหลักการของการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้แบบมุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลง และพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังอย่างเดียว
3. ผู้เรียนมีส่วนในกิจกรรม เช่น อ่าน อภิปราย และเขียน
4. เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน
5. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลการนำไปใช้
6. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว

สุชาติ แก้วพิกุล (2555:13) ได้สรุปหลักการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลง และพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว
3. เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน
4. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลการนำไปใช้
5. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว
6. มีการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียน
7. ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการแลกเปลี่ยนความรู้
8. ผู้เรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้ความรู้
9. บูรณาการเนื้อหารายวิชา เพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน
10. จัดให้มีการประเมินผลโดยกลุ่มเพื่อน (Peer assessment)

หน่วยการเรียนรู้ Active Learning

หน่วยการเรียนรู้ Active Learning คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นพัฒนาศักยภาพทางสมอง จิตใจ และทักษะกระบวนการมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ ปลูกฝังความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน ในการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างแท้จริง เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่ม 3-5 คน ลงมือทำด้วยตนเอง มีการสนทนา แลกเปลี่ยน อภิปราย ประเมิน สรุปความรู้และนำเสนอผู้เรียนได้สร้างความรู้ใหม่และจะกลายเป็นความรู้ที่คงทนในที่สุด

ครูนำมาตรฐานเข้าสู่ห้องเรียน ผู้เรียนจะบรรลุหรือไปถึงเป้าหมายตามที่มาตรฐานกำหนดหรือไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยการเรียนรู้เป็นสำคัญ

3. กระบวนการพัฒนาครู

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาและผลสำเร็จของโรงเรียน (Lipham, 1981) ครูผู้สอนในโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักสูตร ใช้หลักสูตร และพัฒนาหลักสูตร ทั้งที่เป็นหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร การพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนทั้งที่เป็นรายบุคคล และเป็นคณะบุคคล จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การพัฒนาครูในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ มีแนวคิดพื้นฐานมาจากการพัฒนาครูที่เป็นคณะบุคคล ตามสภาพของโรงเรียนและปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็น เพื่อการพัฒนาตนเองแบบมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนต่อไป

สำนักส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้จัดเสวนา “ครูไทยในศตวรรษที่ 21” ในการประชุมอภิวัดการเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2557 มีแนวคิดจากนักการศึกษาหลายท่านที่น่าสนใจ อาทิ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ ประธานกรรมการคุรุสภา กล่าวว่า ครูไทยในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องมีลักษณะสำคัญ 7 ประการ คือ 1. สร้างและบูรณาการความรู้ได้ 2. มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ 3. มีวิสัยทัศน์และตักตวงทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน 4. ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ มีทักษะใหม่ ๆ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ 5. มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ 6. ต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่น ๆ ทำเพื่อสังคม 7. มีบทบาทนำด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพพร้อมกับผู้บริหารมากขึ้น และ ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้กล่าวมาตการยกระดับคุณภาพครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตนั้น มีแนวคิดประการหนึ่งคือ การพัฒนาครูควรเกิดขึ้นที่ชั้นเรียนหรือสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ควรเพิ่มศักยภาพให้โรงเรียนสามารถส่งเสริมและบริหารจัดการการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผดุง เพชรสุข (2548) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาครู ที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนนั้น มีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. หาข้อมูลสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และสภาพความพร้อมในการพัฒนาของโรงเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา

2. สร้างความคุ้นเคยและความเข้าใจในเรื่องที่จะพัฒนากับครูผู้สอน
3. สร้างคณะทำงาน
4. ร่วมคิดและร่วมพัฒนา
5. นิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนา และเสริมสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ
6. เผยแพร่ผลงาน
7. ประชุมสะท้อนผลการปฏิบัติ
8. รายงานผลการพัฒนา

Lawrence (1974) ศึกษาการฝึกอบรมครูประจำการ พบว่า ในการทำให้บรรลุเป้าประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น ไม่มีสื่อใดในการจัดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม การฝึกอบรมที่เน้นความสำคัญของการปฏิบัติการ ได้แก่ การสาธิต การให้คำปรึกษา การลงมือปฏิบัติจริง การให้ข้อมูลย้อนกลับ จะมีผลกระทบส่งเสริมให้การฝึกอบรมได้รับผลสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ได้มากกว่าและสูงกว่าการฝึกอบรมที่เน้นให้ครูจดจำ สะสมความคิด และคำแนะนำในเชิงปฏิบัติการ และพบว่าการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เน้นการใช้ชุดฝึกด้วยตนเองนั้นจะมีประสิทธิภาพสูงมาก

ถวิล พันธุ์น้อย (2552) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความสามารถเพิ่มความรู้ มีทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานได้งานอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและมีผลต่อคุณภาพของนักเรียน

Bazzano (2011 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556:47) กล่าวถึงทักษะของครูในอุดมคติแห่งศตวรรษที่ 21 ที่แตกต่างจากครูยุคก่อน คือ

- 1) การเป็นผู้เรียนรู้ใหม่ จะต้องเปลี่ยนตัวเองเป็นผู้กระทำ (Active) แทนการเป็นผู้รอรับการกระทำ (Passive) เพื่อเป็นเส้นทางสู่การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Life – Long Learner)
- 2) การเข้าถึงสารสนเทศ เครื่องมือ และผู้เชี่ยวชาญได้มากมาย
- 3) ความสามารถที่จะสร้างเครือข่ายและทีมกับผู้เรียนอื่นที่มีความสนใจตรงกัน โดยไม่คำนึงวัย สถานที่ หรือประสบการณ์
- 4) การเกิดขึ้นของพี่เลี้ยง ผู้แนะนำ โค้ช ผู้อำนวยการความสะอาด หรือที่ปรึกษาทั้งในและนอกสถาบันทางการศึกษา รวมทั้งการริเริ่มระบบนิเวศการเรียนรู้แบบไม่มีชั้นเรียน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เป็นรูปแบบการบริหารการศึกษาที่มุ่งเน้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยกำกับ สนับสนุนส่งเสริมและประสานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงานองค์กรและบุคคลต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาอื่นให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมีขอบข่ายภารกิจบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ 3 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเมือง อำเภอศรีประจันต์ และอำเภอ

บางปلامي ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น จำนวน 136 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 90 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 31 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่ 15 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 39,809 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ผดุง เพชรสุข (2548) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาคู่มือในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสำหรับการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า กระบวนการพัฒนาคู่มือในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสำหรับการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดนโยบาย ผู้รับผิดชอบและคณะทำงาน 2) จัดเตรียมความพร้อมคณะทำงาน 3) กำหนดแนวทางพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ 4) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการไปใช้ และ 6) สะท้อนผลการปฏิบัติ นอกจากนี้ยังพบว่า กระบวนการพัฒนาคู่มือในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการมีประสิทธิภาพ โดยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่สร้างขึ้นตามกระบวนการพัฒนาคู่มือในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการพัฒนาคู่มือในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

ถาวร นามลาพุทธา (2549) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านขามคุรุราษฎร์อุปลัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 2 ด้าน คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นการสังเกต และขั้นการสะท้อนผล โดยดำเนินการ 2 วนรอบ พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาคู่มือด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านขามครุราษฎร์อุปถัมภ์ส่วนใหญ่ยึดการสอนแบบเดิม คือ เน้นการบรรยาย เพื่อบอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นหลัก ไม่ให้โอกาสผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดเนื้อหาการเรียนไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ครูมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้อย่างบูรณาการและการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับ ปานกลาง หลังการพัฒนาครูด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้อย่างบูรณาการ และมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับ มากที่สุด ดังนั้นในการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการจัดการศึกษาควรใช้กลยุทธ์การพัฒนาที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของครู ในการประชุมเชิงปฏิบัติการควรเน้นให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาเอกสาร การฝึกปฏิบัติ การนำเสนอผลงานและการอภิปราย ส่วนการนิเทศภายในควรให้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้มีส่วนร่วมในการนิเทศทุกขั้นตอนเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้ดียิ่งขึ้น

ถวิล พันธุ์น้อย (2552) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาครูด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการโรงเรียนบ้านหนองผือ อำเภออุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า

1) ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านหนองผือ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับหลักการปฏิรูปการศึกษา ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2) ดำเนินการพัฒนาครูโดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศโดยการสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียนได้ผลการพัฒนา คือ

2.1 ผลการพัฒนาความสามารถด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการวงรอบที่ 1 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการในระดับดี ได้แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนได้จริง แต่การเขียนแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถเขียนแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการย้อย่างดีพอใช้แต่ยังไม่สมบูรณ์ ส่วนครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ในระดับต้องปรับปรุง

2.2 กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน ประสบปัญหาในขั้นตอนการวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ซึ่งมีกิจกรรมเรียนรู้ไม่หลากหลาย การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาสัมพันธ์กันไม่ชัดเจน การใช้สื่อการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับกิจกรรมและสื่อไม่พอเพียง ทำให้การดำเนินกระบวนการเรียนการสอนสะดุดเป็นระยะ

2.3 หลังการปฏิบัติการในวงรอบที่ 2 พบว่าครูกลุ่มเป้าหมายสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้คนละ 1 หน่วยการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการได้ในระดับดี มีการเตรียมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า ในระดับดี จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างดีตามลำดับจากง่ายไปหายาก ในระดับ ดี จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับแผนการเรียนรู้อย่างดี กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึงในระดับดี ใช้เทคนิควิธีการสอนที่กระตุ้นความคิดจินตนาการใน

ระดับดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบวิธีการเรียนรู้ด้วยตัวเองในระดับดี เชื่อมโยงประสบการณ์เข้ากับชีวิตจริงของนักเรียนในระดับดี กิจกรรมบูรณาการเน้นการปฏิบัติในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในระดับดี จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่แจ่มใสเป็นมิตรในระดับดี ใช้สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับดี ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในระดับดี และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองในระดับดี

ญาณัญญา ศิริภักธธาดา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด โดยการสอบแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด โดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) พัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถทำข้อสอบได้คะแนนสูงมากกว่าเดิม ซึ่งมีเคยได้รับการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาก่อน ทำให้พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาภาคทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติรายวิชา MKT1101 หลักการตลาด เป็นไปตามประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังการสอนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าก่อนเรียน ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร คือ 70 % ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

วรวรรณ เพชรอุไร (2555) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้แบบแอคทีฟ (Active Learning) ในรายวิชา อย 341 การแปรรูปยาง ได้พบว่าการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในรายวิชานี้ ในภาคเรียนที่ 1/2555 ไม่สามารถทำให้นักศึกษาทุกคนมีผลการเรียนไม่ต่ำกว่าเกรดซี (C) ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า มีนักศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมินในครั้งนี้อยู่ 2 คน จากเดิมที่มีผู้ไม่ผ่านการประเมินร้อยละ 28.57 ในภาคเรียนที่ 1/2554 ลดลงเหลือร้อยละ 7.10 ในภาคเรียนที่ 1/2555 นอกจากนั้นพบว่านักศึกษาที่เคยสอบไม่ผ่านการประเมินในภาคการศึกษาที่ 1/2554 มีผลการเรียนดีขึ้นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ กล่าวคือ สามารถสอบผ่านการประเมินในครั้งนี้อย่างดี และจากการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า การเรียนแบบ Active Learning โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้น และมีความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมมากกว่าการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว

วิจิตรา บัณชิต และฉลองรัฐ อินทรีย์ (2555) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดงบก อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการเขียนหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตลอดจนนำแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกต และการสะท้อนผล พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในสกรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ช่วยทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และสามารถจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนแบบบูรณาการได้ในระดับดีมาก และระดับดี คิดเป็นร้อยละ 60 ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย พร้อมทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงบาก ร่วมกันสะท้อนผลในวงรอบที่ 1 จึงได้ประชุมวางแผน เพื่อหาแนวทางดำเนินการแก้ไขพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขึ้นกำหนดเรื่องที่จะสอน ขึ้นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ขึ้นกำหนดเนื้อหาย่อย ขึ้นวางแผนการสอน ขึ้นปฏิบัติการสอน ขึ้นการประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา และด้านความรู้ความเข้าใจส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ครูจัดกิจกรรมให้ ในด้านการเขียนหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ลงมือปฏิบัติการสอนแบบบูรณาการ เหมาะสมและบรรลุตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ได้ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด

สุชาดา แก้วพิกุล (2555) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น โดยเน้นการเรียนเป็นคู่ร่วมกับการบริหารสมอง เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสุขในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ พบว่า

1. กิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น โดยเน้นการเรียนเป็นคู่ร่วมกับการบริหารสมอง มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 โดยมีค่าเฉลี่ย 82.86/83.03
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้นโดยเน้นการเรียนเป็นคู่ร่วมกับการบริหารสมอง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้นโดยเน้นการเรียนเป็นคู่ร่วมกับการบริหารสมอง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้นโดยเน้นการเรียนเป็นคู่ร่วมกับการบริหารสมองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรลิตา รักสกุล (2557) ได้ศึกษา สัมฤทธิ์ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้ Active Learning พบว่า 1) คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้ Active Learning มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning หลังการจัดการเรียนการสอนมีสัมฤทธิ์ผลสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

เดชดนัย จุ้ยชุม และคณะ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทักษะการคิดของนักศึกษารายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) พบว่า พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษาหลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง

เรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) โดยรวมอยู่ระดับมาก

ฟาติฮะห์ อุตสำหรับราชการ (2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง คลื่นไหวสะเทือน ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ ชุดการสอนเรื่อง คลื่นไหวสะเทือน โดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก ชุดที่ 1 เรื่อง คลื่นกลและชนิดของคลื่น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 75/76 ชุดที่ 2 เรื่อง คลื่นกับโครงสร้างของโลก มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 76/77 ซึ่งสูงกว่าร้อยละ 75/75 ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และจากการวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอน เรื่องคลื่นไหวสะเทือน โดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 2) การสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 3) การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดำเนินการโดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสาร ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้แนวทางของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.1.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 138 โรงเรียน จำนวน 276 คน ส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืน จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 87.68

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ และบริบทของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังของด้านการพัฒนาครูด้าน กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ มาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.1.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือ

1.1) ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวัดตาม นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2) การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิง เนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ (Index of Congruence: IOC) ประกอบด้วย

1) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือ มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

2) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้/การวัดผล มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือ มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

3) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือ มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

2.2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Alpha Coefficient of Cronbach)

1.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1.3.1 จัดทำระบบออนไลน์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1.3.2 ส่งหนังสือความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ถึงโรงเรียน เพื่อขอให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ตอบแบบสอบถามในระบบออนไลน์ตามเวลาที่กำหนด

1.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1.4.1 ตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการวิเคราะห์ โดยตรวจสอบรายการในแบบสอบถามเพื่อความถูกต้องและความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลทุกรายการ

1.1.4.2 การจัดกระทำข้อมูล สร้างแฟ้มข้อมูลเพื่อบันทึกข้อมูลตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1.1.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพและบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.1.4.4 การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

1.1.4.5 เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ด้านสภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning แผลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันในระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันในระดับ น้อยที่สุด

1.1.4.6 เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ด้านความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่กับค่าความคาดหวังที่สถานศึกษาต้องการให้เกิด แล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ดัชนี $PNI_{modified}$ โดยใช้สูตรและแปลความหมายดังนี้

$$PNI_{modified} = (I - D)/D$$

โดย I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ในการวิจัยนี้กำหนดให้ระดับความคาดหวังมีค่าเท่ากับ 5 ในทุกข้อรายการ คือ สถานศึกษาควรต้องปฏิบัติในวิธีต่างๆเหล่านั้น การพิจารณาความต้องการจำเป็น จะพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) โดยตั้งเกณฑ์การประเมินจากค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ที่มีค่า 0.30 ขึ้นไป ถือเป็นความต้องการจำเป็น ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของต้องการ

จำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงต้องนำมาเป็นรายการปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบมากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย

1.1.4.7 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เป็นความคิดเห็นที่เป็นแบบสอบถาม ลักษณะปลายเปิดจากแบบสอบถามในตอนที 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการศึกษา นำเสนอผลในกระบวนการของการบรรยายและการอธิบายแบบความเรียง

1.1.4.8 นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาจัดตาราง แปลความหมาย ตีความจากตาราง อภิปรายผลและสรุปผลการศึกษา ในรูปของการบรรยายและการอธิบายแบบความเรียง

1.1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1.1.5.1 ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ และบริบทของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

1.1.5.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของสภาพปัจจุบัน และวิเคราะห์ส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.1.5.3 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

1.2 การวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร

การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาครูจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และรายงานการนิเทศการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

1.2.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และขั้นตอนของกระบวนการ พัฒนาพัฒนาครูจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning จำนวน 6 ท่าน ที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีวิถึฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ อายุงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 3 คน

2. เป็นครูผู้สอน ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ อายุงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์กระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือ

1.1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ และผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2) สร้างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2) การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแบบสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยพิจารณาความครอบคลุมประเด็นในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2) ทดลองใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการทดลองสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน และ ครู จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครู เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการกำหนดกระบวนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

การสร้างและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดำเนินการโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างกระบวนการ และเขียนแนวทางการใช้กระบวนการโดยคณะนักวิจัย แล้วประชุมสนทนากลุ่มเพื่อหาฉันทามติเกี่ยวกับตรวจสอบและปรับปรุงกระบวนการพัฒนาครูฯ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วย บูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

คณะผู้วิจัยดำเนินการประชุมปฏิบัติการยกร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อหาขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning จากนั้นนำมาขยายร่างเป็นกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และจัดทำแนวทางการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.1.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.1.1.1 แหล่งข้อมูล

1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการยกร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการใช้กระบวนการฯ ประกอบด้วย ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาต้องการความจำเป็น (Need Assessment) และ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI)

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ประเภทของเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยขั้นตอนนี้ มีดังนี้

1.1) เอกสารประเด็นการประชุมปฏิบัติการ

1.1.1) ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.1.2) แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2) บันทึกการประชุมปฏิบัติการ

2) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1) กำหนดประเด็นหลักในการตรวจสอบเอกสารประเด็นการประชุมปฏิบัติการ

2.3) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item of Objectives Congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2.4) ปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

2.2 การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เป็นการให้ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่สร้างขึ้นว่ามีความถูกต้อง และความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด เพื่อปรับปรุงกระบวนการฯ และแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการฯ ให้มีความถูกต้อง และเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการพัฒนาครู และด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

- 1) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 7 ปี
- 2) เป็นศึกษานิเทศก์ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีความรู้ และประสบการณ์รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ไม่น้อยกว่า 7 ปี
- 3) เป็นครูผู้สอน มีความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ไม่น้อยกว่า 7 ปี

2.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของร่าง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการดำเนินงานตามร่าง กระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยขั้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1.1) แบบตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของ ร่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2) แบบตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของ แนวทางการดำเนินงานตาม ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1) กำหนดประเด็นหลักในการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของ ร่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการดำเนินงานตาม กระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยการประชุมสนทนากลุ่ม ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2) จัดทำเอกสารประกอบการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของร่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ในการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง และความเหมาะสมเป็นไปได้น้อยเพียงใด

2.3) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item of Objectives Congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2.4) ผู้วิจัยแก้ไข และปรับปรุงเอกสารประกอบการประชุมสนทนากลุ่ม ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) คณะวิจัยกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมสนทนากลุ่ม
- 2) คณะวิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มเพื่อเข้าร่วมการประชุมสนทนากลุ่ม
- 3) คณะวิจัยนัดประชุมสนทนากลุ่ม พร้อมส่งเอกสารประกอบการประชุมสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 4) ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม ณ ห้องประชุม สาสีวันเดอร์แลนด์ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลการประชุมสนทนากลุ่ม ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบและปรับปรุง
- 2) ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของร่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการดำเนินงานตาม

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในประเด็นที่ได้รับการแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 การศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

การศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 พื้นที่ทดลอง

พื้นที่ทดลอง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 6 โรงเรียน จำแนกตามบริบทของสถานศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่

- 1) เป็นโรงเรียนในอำเภอต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วยโรงเรียนในอำเภอมืองสุพรรณบุรี จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนในอำเภอบางปลาม้า จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนในอำเภอศรีประจันต์ จำนวน 2 โรงเรียน
- 2) เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก หรือ ขนาดกลาง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเก็บข้อมูลจากนักเรียนทั้งหมดในแต่ละชั้นเรียน
- 3) เป็นโรงเรียนที่มีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยความสมัครใจของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

2.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2.3.2 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาผลการทดลองกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และแนวทางการใช้กระบวนการฯ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องในการทดลองใช้กระบวนการฯ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน

2.3.3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

การศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดำเนินการดังนี้

- 1) ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
- 2) ทดลองดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในโรงเรียน จำนวน 6 โรงเรียน ตามขั้นตอนการดำเนินงานในเอกสารแนวทางการ

ดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning จำนวน 1 สัปดาห์ (ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561)

3) สอบถามผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

4) สรุปผลการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้ปฏิบัติหลังจากการทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.3.1 ประเภทของเครื่องมือวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1.1) กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2) เอกสารแนวทางการดำเนินงานตามแนวทางการการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยขั้นตอนนี้ มีดังนี้

แบบสอบถาม ประเมิน ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2.3.3.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือ

1.1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดการวิจัย

1.2) สร้างแบบสอบถาม แบบปลายเปิดตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2) การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยพิจารณาความครอบคลุมประเด็นในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2) ทดลองใช้แบบสอบถามประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยการทดลองใช้แบบสอบถาม กับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้ปฏิบัติตอบแบบสอบถามภายใน 1 สัปดาห์หลังจากที่ได้ทดลองใช้กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เรียบร้อยแล้ว

2.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่3 การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ หน่วยบูรณาการ Active Learning

การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยโรงเรียนเป้าหมายดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 พื้นที่ดำเนินการวิจัย

พื้นที่ดำเนินการวิจัย คือ โรงเรียนวัดปลายนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง และผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ 1) ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามกระบวนการฯ โดยจำแนกเป็น 1.1) ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ 1.2 วิธีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดังนี้

1) ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ ด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของสถานศึกษา

3.3 ขั้นตอนการดำเนินการ

การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดำเนินการดังนี้

1) ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามกระบวนการฯ

2) ดำเนินการงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในโรงเรียน ตามขั้นตอนการดำเนินงานในเอกสารแนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ระยะเวลา 10 สัปดาห์ (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561)

3) คณะวิจัยสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิ และทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้วิธีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของโรงเรียนเป้าหมาย

4) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปฏิบัติในโรงเรียนเป้าหมายตอบแบบสอบถามประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ และนักเรียน ตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

5) คณะวิจัยสรุปผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการฯ และการศึกษาวิธีการดำเนินงานตามกระบวนการฯ โดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและศึกษาเอกสาร ข้อมูลทั้งปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามกระบวนการฯ และนักเรียนที่เรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ประเภทของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยชิ้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1) แบบสังเกตการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ เป็นแบบบันทึกการสังเกตกระบวนการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ โดยผู้วิจัย ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 2) แบบสอบถามประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว
 - 5 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง สามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ ในระดับน้อยที่สุด
- 3) แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับน้อยที่สุด

3.4.2 การสร้างและการหาคคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือ

1.1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดการวิจัย

1.2) สร้างแบบสังเกต แบบสอบถามการประเมินตนเอง และแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ ตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2) การหาคคุณภาพเครื่องมือ

2.1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแบบสอบถาม และแบบสังเกต โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาความครอบคลุมประเด็นในการสัมภาษณ์และสังเกตให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2) ทดลองใช้แบบสังเกต โดยการทดลองสังเกต ผู้บริหาร ครู จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.3) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแบบสอบถามการประเมินตนเองและแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item of Objectives Congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2.4) ปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.5) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบตรวจสอบรูปแบบด้วยวิธี Item Total Correlation

2.6) หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบตรวจสอบรูปแบบ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2.7) ผู้วิจัยแก้ไข และปรับปรุงแบบสอบถามแบบสอบถามการประเมินตนเองและแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจ ให้สมบูรณ์แล้วนำมาเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลผลการดำเนินงานตามกระบวนการฯ โดยใช้เครื่องมือที่กำหนด โดย

1) คณะวิจัยสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารทั้งปฐมภูมิ และทุติยภูมิเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ สัปดาห์ละครั้ง ระหว่างการนำกระบวนการฯ ไปดำเนินการในโรงเรียนเป้าหมาย

2) ให้ผู้เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถามประเมินตนเองด้านความสามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และนักเรียนตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม 101 คน จากทั้งหมด 121 คน คิดเป็นร้อยละ 83.47 โดยคณะวิจัยเก็บกลับคืนภายในสัปดาห์หลังเสร็จสิ้นการนำกระบวนการพัฒนาครูฯ ไปดำเนินการใช้จริง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงที่ได้จากการสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ และที่ได้จากแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ ใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

1) คะแนนความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ โดยแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูฯ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ได้ ในระดับน้อยที่สุด

2) คะแนนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 นำเสนอเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning 2) ผลการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning 3) ผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning

การนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning นำเสนอเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning 2) ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning 3) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning โดยใช้แบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

การศึกษาเอกสาร เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร 1) สรุปรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 2) รายงานผลการนิเทศสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning พบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาด้านความตระหนักในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning
- 2) การพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความทักษะ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning
- 3) การดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning

4) การจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะของนักเรียนในการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

5) การวัดและการประเมินผล ในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

6) การนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.2 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน มีดังนี้

1.2.1 สภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน

1) ครูจัดการเรียนการสอนแบบบอกความรู้มากกว่าที่ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เอง
2) การจัดการศึกษามีความหลากหลายขึ้นมาก โรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามบริบทของโรงเรียนตนเองได้ เช่น โรงเรียนทางเลือก โรงเรียนที่จัดการเรียนแบบ STEM โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนรู้แบบบูรณาการ

3) ครูผู้สอนควรเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และเรียนรู้อย่างหลากหลาย

4) ผู้บริหารและครูขาดความเข้าใจ ความตระหนักในเรื่องนโยบายการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

5) ครูมีภาระงานมาก จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มเวลา เต็มตามหลักสูตร

6) ประสบการณ์ของครูมีผลต่อการจัดการเรียนรู้

1.2.3 การสร้างองค์ความรู้ และสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยตนเองของนักเรียน

1) ผู้เรียนบางส่วนมีความรู้ ความสามารถในการผลิต ประดิษฐ์ และสามารถสร้างสื่อด้วยตนเองได้ แต่ส่วนใหญ่ยังต้องการคำแนะนำ การส่งเสริม การกระตุ้นให้เห็นความสามารถของตนเอง

2) การสร้างทักษะพื้นฐานให้เด็กก่อนการลงมือปฏิบัติจริง เมื่อเด็กมีพื้นฐานที่ดีก็จะสามารถสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมได้ด้วยตนเอง

3) การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มต้นจากง่ายไปหายาก ตามลำดับ

4) การฝึกทักษะในชีวิตจริง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ในสร้างสรรค์นวัตกรรม

1.2.4 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1) ช่วยในเรื่องการขาดแคลนครูผู้สอนได้ ประหยัดเวลาค่าใช้จ่าย และช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2) ช่วยให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและต้นสังกัดควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

3) เด็กมีความสุขในการเรียนรู้

4) เด็กได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ จากการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านกิจกรรมในชีวิตจริง หรือกิจกรรมจำลองสถานการณ์ที่คุณครูจัดขึ้น

5) ผู้เรียนเกิดทักษะความเชื่อมโยงสัมพันธ์และเรียนรู้อย่างรอบด้าน

6) ผู้บริหารและครูต้องมีความตระหนัก และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นอย่างดี

7) สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

1.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยใช้แบบสอบถาม

1.3.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	242	100.00
ชาย	97	40.08
หญิง	145	59.91
อายุ	242	100.00
น้อยกว่า 30 ปี	28	11.57
31 – 40 ปี	61	25.21
41 – 50 ปี	50	20.66
มากกว่า 50 ปี	103	42.56
ระดับการศึกษาสูงสุด	242	100.00
ปริญญาตรี	85	35.12
ปริญญาโท	152	62.81
ปริญญาเอก	5	2.07
ตำแหน่ง	242	100.00
ผู้บริหาร	110	45.45
ครูผู้สอน	132	54.55
ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน	242	100.00
ขนาดเล็ก (ต่ำกว่า 120 คน)	140	57.85
ขนาดกลาง (121 - 300 คน)	86	35.54
ขนาดใหญ่ (301 คนขึ้นไป)	16	6.61

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 59.91 มีอายุ มากกว่า 50 ปี ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 42.56 เป็นครูผู้สอน 132

คน ร้อยละ 54.55 ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 62.81 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 57.85

1.2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในภาพรวม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูจัดการเรียนการสอน

โดยใช้หน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	การสร้างความตระหนัก	3.92	0.78	มาก	5	4.27	0.72	มาก	4	0.09	3
2	การพัฒนาตนเองของครู	4.25	0.65	มาก	1	4.74	0.58	มากที่สุด	1	0.12	1
3	การพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.13	0.92	มาก	2	4.53	0.68	มากที่สุด	2	0.10	2
4	การจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของนักเรียน	4.09	0.73	มาก	3	4.40	0.66	มาก	3	0.08	4
5	การนิเทศ ติดตาม	3.94	0.75	มาก	4	4.18	0.70	มาก	5	0.06	5
6	การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.69	0.84	มาก	6	3.81	0.81	มาก	6	0.03	6
รวม		4.00	0.78	มาก		4.32	0.69	มาก		0.08	

จากตารางที่ 2 พบว่าสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ แบบ Active Learning

สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$ S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ($\bar{X} = 4.25$ S.D.=0.65) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาตนเองของครู ($\bar{X} = 4.13$ S.D.=0.92) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.69$ S.D.=0.84)

ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$ S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{X} = 4.00$ S.D.=0.78) รองลงมาคือ ด้านการสร้างความตระหนัก ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$ S.D.=0.78)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($PNI_{\text{modified}}=0.12$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้านการสร้างความตระหนัก ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการนิเทศ และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือด้านประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}}=0.03$) ตามลำดับ

1.2.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านจัดการเรียน การเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning รายด้าน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการ แบบ Active Learning ด้านการสร้างความตระหนัก

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	การแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	3.91	.77	มาก	4	4.28	0.72	มาก	5	0.09	3
2	ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	3.96	.78	มาก	2	4.29	0.73	มาก	3	0.08	8
3	การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ครบถ้วน	3.96	.77	มาก	1	4.29	0.71	มาก	2	0.08	7
4	จัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนอย่างทั่วถึง	3.95	.76	มาก	3	4.29	0.71	มาก	1	0.09	2
5	การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนอย่างหลากหลาย	3.89	.78	มาก	7	4.26	0.73	มาก	4	0.10	1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
6	การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้แก่เด็กเรียนอย่างเหมาะสม	3.89	.77	มาก	8	4.25	0.73	มาก	8	0.09	6
7	การมีเวลาในการเตรียมการสอน เตรียมสื่อและอุปกรณ์	3.91	.77	มาก	4	4.27	0.72	มาก	6	0.09	4
8	กระบวนการจัดการเกี่ยวกับ ภาระงานที่นักเรียนต้องเรียนใน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และ การบ้านของนักเรียน	3.90	.82	มาก	6	4.27	0.75	มาก	7	0.09	5
	สรุป	3.92	0.78	มาก		4.27	0.72	มาก		0.09	

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วย
บูรณาการ แบบ Active Learning ด้านการสร้างความตระหนัก สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$
S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า สภาพปัจจุบันทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมครบถ้วน ($\bar{X} = 3.96$ S.D.=0.77) และด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่
นักเรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.89$ S.D.=0.77)

ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ S.D.=0.72) เมื่อพิจารณา
เป็นรายการพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$ S.D.=0.71)
และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนอย่าง
เหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$ S.D.=0.73)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า รายการที่มี
ค่าสูงสุดคือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนอย่าง
หลากหลาย (PNI_{modified}=0.12) และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
(PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning (PNI_{modified}=0.08)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านจัดการเรียน
การเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้านการพัฒนาตนเอง

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	3.85	0.94	มาก	5	4.27	0.76	มาก	6	0.16	2
2	ครูมีทักษะในการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.2	0.87	มาก	3	4.58	0.67	มากที่สุด	3	0.09	2
3	ครูปรับเปลี่ยนบทบาทจากการบรรยายเป็นผู้ร่วมออกแบบกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้กับนักเรียน	4.68	0.64	มากที่สุด	1	4.38	0.53	มากที่สุด	5	0.02	6
4	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการนำการสอนแบบบูรณาการมาใช้เพื่อลดภาระการจัดการเรียนรู้	3.57	0.95	มาก	6	4.8	0.86	มาก	1	0.34	1
5	ผู้บริหาร ครู พัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน	4.15	0.85	มาก	4	4.54	0.68	มากที่สุด	4	0.09	4
6	ผู้บริหารมีการกระตุ้น สร้างขวัญกำลังใจ และประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติในการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรในด้านการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนการแบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.32	4.32	มาก	2	4.59	0.59	มากที่สุด	2	0.06	5
	สรุป	4.13	0.92	มาก		4.53	0.68	มากที่สุด		0.10	

จากตารางที่ 4 พบว่าสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ แบบ Active Learning ด้านการพัฒนาตนเอง สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า สภาพปัจจุบันทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมครบถ้วน ($\bar{X} = 3.96$ S.D.=0.77) และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.89$ S.D.=0.77)

ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$ S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$ S.D.=0.73)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่ารายการที่มีค่าสูงสุดคือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านจัดการเรียน

การเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้านการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	ทักษะการเป็นผู้นำการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ	4.26	0.71	มาก	3	4.50	0.64	มาก	5	0.06	5
2	ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.39	0.69	มาก	2	4.98	0.60	มากที่สุด	2	0.13	3
3	ทักษะการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ขยายความรู้สู่ผู้อื่น และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	4.49	0.65	มาก	1	4.95	0.58	มากที่สุด	3	0.10	4
4	ทักษะการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ทักษะที่ซับซ้อนมีการแก้ปัญหาการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาทางที่ได้รับมอบหมาย	4.23	0.42	มาก	4	4.98	0.38	มาก	1	0.18	1

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
5	การปรับเปลี่ยนบทบาทจากการบรรยายเป็นผู้ร่วมออกแบบกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้กับนักเรียน	3.90	0.67	มาก	6	4.53	0.62	มากที่สุด	4	0.16	2
6	ทักษะการจัดการกระบวนการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อ หรือ ประเด็นการเรียนรู้	4.21	0.75	มาก	5	4.48	0.66	มาก	6	0.06	6
	สรุป	4.25	0.65	มาก		4.74	0.58	มากที่สุด		0.12	

จากตารางที่ 5 พบว่าสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ แบบ Active Learning ด้านการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า สภาพปัจจุบันทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมครบถ้วน ($\bar{X} = 3.96$ S.D.=0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.89$ S.D.=0.77)

ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$ S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$ S.D.=0.73)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุดคือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนอย่างหลากหลาย และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะของนักเรียนในการเรียนรู้ในการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	กิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ตัดสินใจเลือกกิจกรรมวิธีการ ด้วยตนเองตามความถนัดและ	4.17	0.69	มาก	2	4.25	0.64	มาก	7	0.02	8
2	กิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า	4.07	0.7	มาก	4	4.41	0.66	มาก	6	0.08	4
3	การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่	4.16	0.75	มาก	3	4.44	0.68	มาก	5	0.07	6
4	การเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างคำตอบเองด้วยการแสดง สร้างสรรค์ผลิตหรือทำงานจากประเด็นปัญหาหรืองานที่ครูกำหนด	4.22	0.73	มาก	1	4.47	0.66	มาก	3	0.06	7
5	การกิจกรรมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	3.75	0.71	มาก	6	3.84	0.66	มาก	9	0.02	9
6	การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นแบบมีส่วนร่วมมีการอภิปรายโต้ตอบกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครู	3.89	0.77	มาก	5	4.25	0.72	มาก	8	0.09	3
7	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.75	0.7	มาก		4.45	0.66	มาก	4	0.19	1
8	การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชามากกว่าหนึ่งวิชาที่คล้ายกันเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.5	0.66	มาก		4.89	0.57	มากที่สุด	1	0.09	2
9	กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจ แปลความ ตีความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นข้อความรู้	4.32	0.87	มาก		4.63	0.66	มากที่สุด	2	0.07	5
	สรุป	4.09	0.73	มาก		4.40	0.66	มาก		0.08	

จากตารางที่ 6 พบว่าสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะของนักเรียนในการเรียนรู้ในการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สภาพปัจจุบันมาเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า สภาพปัจจุบันทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมครบถ้วน ($\bar{X} = 3.96$ S.D.=0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ักเรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.89$ S.D.=0.77)

ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ักเรียนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$ S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$ S.D.=0.73)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุดคือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ักเรียนอย่างหลากหลาย และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านจัดการเรียน การเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้านการนิเทศ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	โรงเรียนมีแผนพัฒนาวิชาการที่มุ่งเน้นให้ครูมีกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.01	0.72	มาก	1	4.15	0.67	มาก	4	0.03	4
2	โรงเรียนใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน	3.93	0.76	มาก	3	4.15	0.70	มาก	3	0.06	3
3	โรงเรียนใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.90	0.74	มาก	4	4.25	0.7	มาก	2	0.09	2
4	โรงเรียนจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเป็นเวทีสำหรับการร่วมกันแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้	4.00	0.73	มาก	2	4.07	0.69	มาก	5	0.02	5
5	การสะท้อนผลการนิเทศให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	3.84	0.78	มาก	5	4.29	0.73	มาก	1	0.12	1
	สรุป	3.94	0.75	มาก		4.18	0.70	มาก		0.06	

จากตารางที่ 7 พบว่าสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านการนิเทศสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า สภาพปัจจุบันทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมครบถ้วน ($\bar{X} = 3.96$ S.D.=0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.89$ S.D.=0.77)

ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$ S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$ S.D.=0.73)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่ารายการที่มีค่าสูงสุดคือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านจัดการเรียน

การเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน				ความคาดหวัง				PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	การจัดเวลาสอนซ่อมเสริม	3.70	0.83	มาก	1	3.80	0.79	มาก	1	0.03	6
2	สำหรับนักเรียนที่ยังมีปัญหาการเรียนรู้	3.60	0.86	มาก	3	3.75	0.84	มาก	3	0.04	1
3	ครูวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.60	0.86	มาก	4	3.75	0.84	มาก	4	0.04	2
4	ครูวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นจากการที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง	3.59	0.88	มาก	5	3.75	0.84	มาก	5	0.04	3
5	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง	3.70	0.93	มาก	2	3.80	0.88	มาก	2	0.03	5
6	ครูวัดตามสภาพจริงโดยมุ่งเน้นการประเมินผลของนักเรียนที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจสอบจุดงาน การประเมินชิ้นงาน การสังเกตพฤติกรรม	3.59	0.88	มาก	6	3.75	0.84	มาก	6	0.04	4
	สรุป	3.69	0.84	มาก		3.81	0.81	มาก		0.03	

จากตารางที่ 8 พบว่า พบว่าสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า สภาพปัจจุบันทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมครบถ้วน ($\bar{X} = 3.96$ S.D.=0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.89$ S.D.=0.77)

ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$ S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$ S.D.=0.73)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า รายการที่มีค่าสูงสุดคือ การจัดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

2. ผลการสร้างและพัฒนาระบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2.1 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการยกร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการยกร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดำเนินงานบนหลักการ 3 ประการ มีวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน รายละเอียดมีดังนี้

1. หลักการของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มี 4 ประการ ได้แก่ 1) การคืนครูให้ห้องเรียนมุ่งเน้นการลดภาระงานครู 2) การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน 3) นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม 4) การประเมินตามสภาพจริง

2. วัตถุประสงค์ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3. ขั้นตอนของกระบวนการ ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก 2) การพัฒนาตนเอง 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศ และ 5) การประเมินผล มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก หมายถึง การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก (Awareness) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสารวิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน

1.8 ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.9 ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง หมายถึงการพัฒนาตนเองของครู เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และการพัฒนาตนเองเพื่อการเพิ่มทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียน ดังนี้

2.1 ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.2 ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

2.3 ศึกษา และปฏิบัติการเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ

2.4 นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไขปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.5 ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสื่อบันทึกแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.6 ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน

2.7 ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของครู รายละเอียด ดังนี้

3.1 ครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษาการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3.2 ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้

3.3 ครูบันทึกวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้

3.4 ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

3.5 ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวีดิทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ หมายถึง กระบวนการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือ ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

4.2 คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการ และปฏิทินการนิเทศ

4.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา

4.4 นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้

4.5 การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันวิพากษ์ โดยใช้กระบวนการ PLC

4.6 คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน

4.7 ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ให้ขวัญกำลังใจ

(Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู

4.8 ประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานประเมินการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดังนี้

5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการบวนการจัดการเรียนรู้

5.2 กำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน

5.3 คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

- 5.4 คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล
- 5.5 ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 5.6 สรุปและรายงานผลการประเมิน
สามารถสร้างเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

(ร่าง)

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

- ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness)
- ขั้นที่ 2 ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development)
- ขั้นที่ 3 จัดการเรียนรู้ (Learning Management)
- ขั้นที่ 4 นิเทศ (Supervision)
- ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Assessment)

ภาพที่ 2 ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ
Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2.2 ผลการประชุมสนทนากลุ่มพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของกระบวนการ
พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

การพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของกระบวนการ พัฒนาครูด้านการจัดการ
เรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี
เขต 1 โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีผลดังนี้

ตารางที่ 9 ผลการสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ประเด็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมประชุมสนทนากลุ่ม	แนวทางการปรับปรุงแก้ไข
1. ขั้นตอน จำนวน 5 ขั้นตอนของกระบวนการฯ มีความเหมาะสม	ในภาพรวมของขั้นตอนมี 5 ขั้นตอน มีความเหมาะสม เสนอเพิ่มเติมในส่วนของการระบุชื่อขั้นตอนให้ชัดเจนในภาพกระบวนการฯ	ไม่มีความคิดเห็น
2. ขั้นตอน “การสร้างความรู้ตระหนัก” มีความเหมาะสม	1.ผู้บริหารสถานศึกษาควรอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน 2.ครูมีควรทบทวนการใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน	เพิ่มเติมประเด็น 1.ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน 4.ครูมีควรทบทวนการใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน
2. ขั้นตอน “การพัฒนาตนเอง” มีความเหมาะสม	1.ครูควรร่วมกันวางแผนและกำหนดปฏิทินงาน 2.ครูควรจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน	เพิ่มเติมประเด็น 1. ครูร่วมกันวางแผนและกำหนดปฏิทินงาน 2. ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน
3. ขั้นตอน “การจัดการเรียนรู้” มีความเหมาะสม	เหมาะสม ถูกต้อง	-
4. ขั้นตอน “การนิเทศ” มีความเหมาะสม	เหมาะสม ถูกต้อง	-
5. ขั้นตอน “การประเมินผล” มีความเหมาะสม	เหมาะสม ถูกต้อง	-

จากผลการประชุมสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ของร่าง กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สามารถนำเสนอ ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning หลังการ ปรับแก้ ตามผลการประชุมสนทนากลุ่ม ดังภาพประกอบที่ 3

ภาพที่ 3 ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้าน การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ

Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 หลัง ปรับแก้ตามข้อมูลผลการประชุมสนทนากลุ่ม

2.3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกระบวนการพัฒนาครูด้าน การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning โดยการทดลองใช้ในโรงเรียนและเก็บ ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกระบวนการพัฒนาครูด้าน การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning หลังจากการทดลองใช้ในโรงเรียนและเก็บ ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มี จำนวน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การสร้างความตระหนัก ขั้นที่ 2 การพัฒนาตนเอง ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การนิเทศ และขั้นที่ 5 การประเมินผล มีความเป็นไปได้ เหมาะสม

มีข้อเพิ่มเติมรายละเอียดบางส่วนในบางขั้นตอน

2. ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness) มีรายละเอียดเพิ่มเติม คือ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการ การเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง

- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน
- 3) ครูทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน
3. ขั้นที่ 1 การพัฒนาตนเอง (Self - Development) มีรายละเอียดเพิ่มเติม คือ
 - 1) การดำเนินงานในขั้นที่ 2 ข้อที่ 1 จาก

“ครู วางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning” เป็น

“ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning”

2. การดำเนินงานในขั้นที่ 2 ข้อที่ 7 จาก “ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้” เป็น “ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน”

2.3.1 การปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning หลังการทดลองใช้

ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ที่ปรับปรุง เพิ่มเติมหลังการทดลองใช้ มีดังนี้

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ภาพที่ 4 กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนัก 2) การพัฒนาตนเอง 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศ 5) การประเมินผล ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness)

ในขั้นสร้างความตระหนัก (Awareness) หมายถึง การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก (Awareness) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก ในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัด กระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสาร วิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการ เรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน

1.8 ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบ หน่วยบูรณาการ Active Learning

1.9 ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน

ขั้นที่ 2 ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development)

ในขั้น ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development) หมายถึง การพัฒนาตนเองของครู เกี่ยวกับการ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1 ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.2 ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

2.3 ศึกษา และปฏิบัติการเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ

2.4 นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.5 ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสืบค้นแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการ เรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.6 ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมี การให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน

2.7 ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการ การเรียนรู้ของตน

ขั้นที่ 3 จัดการเรียนรู้ (Learning Management)

ในขั้นจัดการเรียนรู้ (Learning Management) หมายถึง ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1 ครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษากำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3.2 ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้

3.3 ครูบันทึกวิดิทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้

3.4 ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

3.5 ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวิดิทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ขั้นที่ 4 นิเทศ (Supervision)

ในขั้นนิเทศ (Supervision) หมายถึง การนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

4.2 คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการ และปฏิทินการนิเทศ

4.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา

4.4 นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้

4.5 การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC

4.6 คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน

4.7 ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ให้ขวัญกำลังใจ

(Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู

4.8 ประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Assessment)

ในขั้นประเมินผล (Assessment) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานในขั้นการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

5.2 กำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน

5.3 คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

5.4 คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล

5.5 ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

5.6 สรุปและรายงานผลการประเมิน

3. ผลการนำกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ไปดำเนินการในโรงเรียนเป้าหมาย

ผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ประกอบด้วย ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการฯ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3.1 ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.1.1 ผลการประเมินตนเอง ด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ตารางที่ 10 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

รายการ	N = 11	
	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง	11	100
ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	9.09
ครูผู้สอน	10	90.91
สาขาวิชาเอก	11	100
บริหารการศึกษา	3	27.28
คณิตศาสตร์	2	18.18
วิทยาศาสตร์	1	9.09
ภาษาไทย	1	9.09
ภาษาอังกฤษ	1	9.09
สังคมศึกษา	1	9.09
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	1	9.09
ศิลปะ	1	9.09

จากตาราง ที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินตนเองตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 9.09 เป็นครูผู้สอน ร้อยละ 90.91 ส่วนมากสาขาวิชาเอกการบริหารการศึกษา (ร้อยละ 27.28) รองลงมาคือ สาขาวิชาเอกคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 18.18) นอกจากนั้นเป็นสาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี และศิลปะ สาขาวิชาเอกละ ร้อยละ 9.09

ตารางที่ 11 ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครู
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในภาพรวม

ที่	ขั้นตอน	ความสามารถในการดำเนินงาน (N=11)		ระดับ
		μ	σ	
1	การสร้างความตระหนัก	4.38	0.49	มาก
2	การพัฒนาตนเอง	4.56	0.52	มากที่สุด
3	การจัดการเรียนรู้	4.51	0.62	มากที่สุด
4	การนิเทศ	4.31	0.59	มาก
5	การประเมินผล	4.17	0.79	มาก
รวม		4.39	0.60	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$ $\sigma = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นพบว่าขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$ $\sigma = 0.52$) รองลงมาคือการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$ $\sigma = 0.62$) และความสามารถในการดำเนินงานน้อยที่สุด คือการประเมินผล ($\mu = 4.17$ $\sigma = 0.79$) อยู่ในระดับมาก

ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning จำแนกรายขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขึ้นการสร้างความตระหนัก

ที่	รายการ	ความสามารถในการดำเนินงาน (N=11)		
		μ	σ	ระดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง	4.36	0.50	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning	4.73	0.47	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ	4.45	0.52	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู	4.64	0.50	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสารวิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ	4.45	0.52	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.64	0.50	มากที่สุด
7	ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน	4.64	0.50	มากที่สุด
8	ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.73	0.47	มากที่สุด
9	ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน	4.36	0.67	มาก
เฉลี่ย		4.56	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นการสร้างความตระหนัก อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.56$ $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่าความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ รายการผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$ $\sigma = 0.47$) และความสามารถในการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง ($\mu = 4.36$ $\sigma = 0.50$) อยู่ในระดับมาก และ ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน ($\mu = 4.36$ $\sigma = 0.67$) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 13 ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นการพัฒนาตนเอง

ที่	รายการปฏิบัติ	ความสามารถในการดำเนินงาน (N=11)		
		μ	σ	ระดับ
1	ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.55	0.52	มากที่สุด
2	ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับ กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning	4.82	0.40	มาก
3	ศึกษา และปฏิบัติกรเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาดั้งแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ	4.45	0.69	มาก
4	นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อ แลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไขปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น	4.64	0.50	มากที่สุด
5	ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสืบค้นแหล่งข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.73	0.47	มากที่สุด
6	ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน	4.55	0.52	มากที่สุด
7	ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน	4.55	0.69	มาก
เฉลี่ย		4.61	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นการพัฒนาตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ที่สุด ($\mu = 4.61$ $\sigma = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่าขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82$ $\sigma = 0.54$) รองลงมาคือครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และ สืบค้นแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$ $\sigma = 0.47$) และความสามารถในการดำเนินงานน้อยที่สุด คือศึกษา และ ปฏิบัติการเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ ($\mu = 4.45$ $\sigma = 0.69$) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นการจัดการเรียนรู้

ที่	รายการปฏิบัติ	ความสามารถในการดำเนินงาน (N=11)		
		μ	σ	ระดับ
1	ครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษากำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	3.92	0.40	มาก
2	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้	4.67	0.50	มากที่สุด
3	ครูบันทึกวิถีทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษา หลังจากการจัดการเรียนรู้	4.50	0.50	มากที่สุด
4	ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้	4.50	0.52	มากที่สุด
5	ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวิถีทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.67	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.38	0.49	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.38$ $\sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$ $\sigma = 0.50$) และ ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวิทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$ $\sigma = 0.52$) และความสามารถในการดำเนินงานน้อยที่สุดคือครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษาการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ ($\mu = 3.92$ $\sigma = 0.40$) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้านการนิเทศ

ที่	รายการปฏิบัติ	ความสามารถในการดำเนินงาน (N=11)		
		μ	σ	ระดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.27	0.47	มาก
2	คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการและปฏิทินการนิเทศ	4.27	0.65	มาก
3	ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.00	0.77	มาก
4	การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้	4.27	0.79	มาก
5	การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC	4.73	0.47	มากที่สุด
6	คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน	4.27	0.47	มาก
7	ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ให้ขวัญกำลังใจ (Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู	3.73	0.79	มาก
8	การประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.91	0.30	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.31	0.59	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$ $\sigma = 0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่าขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ การประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$ $\sigma = 0.30$) รองลงมาคือการนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$ $\sigma = 0.47$) และความสามารถในการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ให้ขวัญกำลังใจ (Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู ($\mu = 3.73$ $\sigma = 0.79$) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 16 แสดงผลการประเมินความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นการประเมินผล

ที่	รายการปฏิบัติ	ความสามารถในการดำเนินงาน (N=11)		
		μ	σ	ระดับ
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.91	0.79	มาก
2	การกำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน	4.45	0.78	มากที่สุด
3	คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู	3.91	0.79	มาก
4	คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล	4.18	0.83	มาก
5	การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	4.45	0.89	มาก
6	การสรุปและรายงานผลการประเมิน	3.73	0.75	มาก
เฉลี่ย		4.11	0.81	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ขั้นการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$ $\sigma = 0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่าขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ การกำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.45$ $\sigma = 0.78$) และการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.45$ $\sigma = 0.89$) และความสามารถในการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ การสรุปและรายงานผลการประเมิน ($\mu = 3.73$ $\sigma = 0.75$) อยู่ในระดับมาก

3.1.2 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ๓

ตารางที่ 17 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ๓

รายการ	N = 121	
	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นเรียน	101	100
ประถมศึกษาปีที่ 1	10	9.90
ประถมศึกษาปีที่ 2	18	17.82
ประถมศึกษาปีที่ 3	23	22.78
ประถมศึกษาปีที่ 4	19	18.81
ประถมศึกษาปีที่ 5	13	12.87
ประถมศึกษาปีที่ 6	18	17.82
เพศ	101	100
ชาย	48	44.63
หญิง	53	55.37

จากตาราง ที่ 17 พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 22.87) รองลงมาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 18.81) และนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ร้อยละ 9.90) ร้อยละ 55.37 ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง เป็นเพศชาย ร้อยละ 44.63

ตารางที่ 18 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ (N=101)		
		μ	σ	ระดับ
1	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	4.41	0.54	มาก
2	นักเรียนได้ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง	4.47	0.52	มาก
3	นักเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.50	0.50	มากที่สุด
4	นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกเพื่อการค้นคว้าหาความรู้	4.49	0.54	มากที่สุด
5	นักเรียนได้ค้นคว้า หาความรู้ด้วยวิธีการของตนเอง	4.76	0.43	มากที่สุด
6	นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น	4.45	0.50	มาก
7	นักเรียนได้สรุปความรู้ด้วยตนเอง	4.63	0.49	มากที่สุด
8	นักเรียนได้สรุปองค์ความรู้ร่วมกับครูและเพื่อน	4.61	0.55	มากที่สุด
9	การบ้าน ภาระงานลดลง	4.46	0.57	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ (N=101)		
		μ	σ	ระดับ
10	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดผลงานในการประเมินผล	4.58	0.58	มากที่สุด
11	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินภาระงาน	4.61	0.56	มากที่สุด
12	นักเรียนได้ประเมินผลงานของตนเอง	4.60	0.52	มากที่สุด
13	นักเรียนได้ปรึกษา หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการเรียนเป็นกลุ่ม	4.49	0.53	มาก
14	นักเรียนได้ฝึกการสรุปองค์ความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.53	0.50	มากที่สุด
15	นักเรียนมีความสุข สนุกกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู	4.87	0.42	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.56	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ๓ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$ $\sigma = 0.52$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักเรียนมีความสุข สนุกกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูมี ($\mu = 4.87$ $\sigma = 0.42$) อยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ นักเรียนได้ค้นคว้า หาความรู้ด้วยวิธีการของตนเอง ($\mu = 4.76$ $\sigma = 0.43$) อยู่ในระดับมาก และ รายการนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.41$ $\sigma = 0.54$) อยู่ในระดับมาก

3.1.3 วิธีปฏิบัติในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

การนำกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ไปดำเนินการในโรงเรียนเป้าหมาย พบว่าโรงเรียนมีวิธีดำเนินงานในตอนชั้น ต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การชี้แจง การมอบหมายให้ศึกษาเอกสาร การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่ การฝึกโดยการปฏิบัติจริง ระบบคู่มือพัฒนาครู ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) จุดประกายความคิด 2) พิชิตปัญหามา รู้ 3) มุ่งสู่การปฏิบัติ 4) การจัดระบบองค์ความรู้ 5) เชิดชูผลงานดีเด่น ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ วิธีปฏิบัติของโรงเรียน คือ การนิเทศ แบบเสริมพลัง (Empowerment) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล วิธีปฏิบัติของโรงเรียน คือ การประเมินย้อนกลับตามทฤษฎีเชิงระบบ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 2) เพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 3) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ระยะที่ 2 การพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และระยะที่ 3 การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ได้สรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผล

สรุปผลวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1) ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 2) ผลการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 3) ผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ แบบ Active Learning ในภาพรวม สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active

Learning รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเองของครู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวัง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างความตระหนัก ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง รองลงมาคือ ด้านการสร้างความตระหนัก ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการนิเทศ และด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) น้อยที่สุด คือด้านการประเมินผล

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาระบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

การดำเนินวิจัยระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาระบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างและพัฒนารูปแบบ 2) การสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 3) การประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม โดยการทดลองใช้กระบวนการฯ ในโรงเรียน สรุปผลวิจัยพบว่า ศึกษาระบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนัก 2) การพัฒนาตนเอง 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศ และ 5) การประเมินผล มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness)

ในขั้นสร้างความตระหนัก (Awareness) หมายถึง การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก (Awareness) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ
- 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสารวิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน

1.8 ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.9 ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน

ขั้นที่ 2 ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development)

ในขั้น ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development) หมายถึง การพัฒนาตนเองของครู เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1 ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.2 ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

2.3 ศึกษา และปฏิบัติการเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ

2.4 นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไขปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.5 ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสืบค้นแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.6 ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน

2.7 ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน

ขั้นที่ 3 จัดการเรียนรู้ (Learning Management)

ในขั้นจัดการเรียนรู้ (Learning Management) หมายถึง ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1 ครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษากันกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3.2 ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้

3.3 ครูบันทึกวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้

3.4 ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

3.5 ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวีดิทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ขั้นที่ 4 นิเทศ (Supervision)

ในขั้นนิเทศ (Supervision) หมายถึง การนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 4.2 คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการ และปฏิทินการนิเทศ
- 4.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 4.4 นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้
- 4.5 การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันวิพากษ์ โดยใช้กระบวนการ PLC
- 4.6 คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน
- 4.7 ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ให้ขวัญกำลังใจ (Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู
- 4.8 ประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Assessment)

ในขั้นประเมินผล (Assessment) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานในขั้นการประเมินผล การจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการบูรณาการการจัดการเรียนรู้
- 5.2 กำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน
- 5.3 คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู
- 5.4 คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล
- 5.5 ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 5.6 สรุปและรายงานผลการประเมิน

ตอนที่ 3 ผลดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1

ผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ในโรงเรียนเป้าหมาย พบว่า

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการ พบว่ารายการนักเรียนมีความสุข สนุกกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รายการรองลงมา คือ นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยวิธีการของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด และ รายการนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในระดับมาก

และพบว่าความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่าขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินงานมากที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง

และวิธีปฏิบัติตามกระบวนการในแต่ละขั้น พบว่า ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง วิธี

ปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่การฝึกโดยการปฏิบัติจริง คุปองพัฒนาครู ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ วิธีปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) จุดประกายความคิด 2) พิชิตปัญหาน่ารู้ 3) มุ่งสู่การปฏิบัติ 4) การจัดระบบองค์ความรู้ 5) เชิดชูผลงานดีเด่น ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ วิธีปฏิบัติของโรงเรียน คือ การนิเทศ แบบเสริมพลัง (Empowerment) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล วิธีปฏิบัติของโรงเรียน คือการประเมินย้อนกลับตามทฤษฎีเชิงระบบ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็น ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 2) การพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 3) การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีรายละเอียด ดังนี้

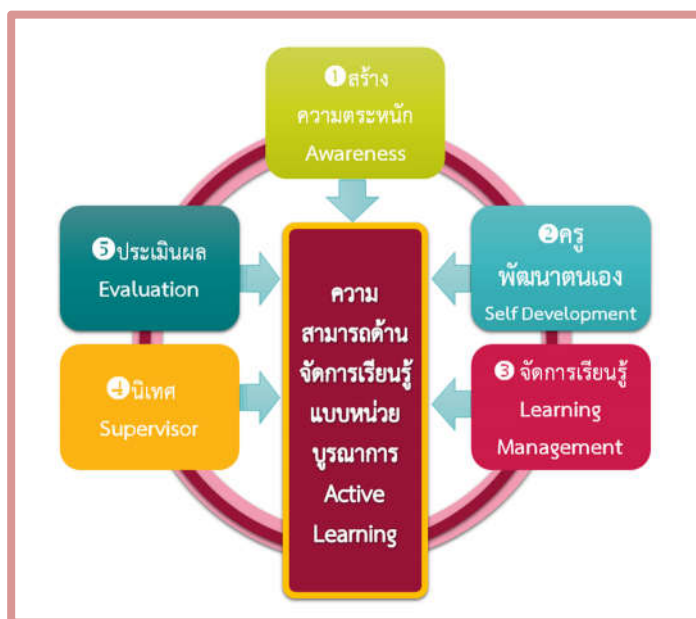
1. สภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

การศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning พบว่า สภาพปัจจุบันและความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning ยังต้องมีการพัฒนาให้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากการพัฒนาทักษะกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และการพัฒนาตนเองของครูนั้นมีความสำคัญ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ กล่าวว่าครูไทยต้องเป็นผู้ที่สร้างและบูรณาการความรู้ได้ มีความคิดสร้างสรรค์มีวิสัยทัศน์ เข้าใจเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้มแข็งร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและโรงเรียน รวมถึง ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ ยังได้กล่าวด้วยว่า การพัฒนาครูควรเกิดขึ้นที่ชั้นเรียนโดยสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ควรเพิ่มศักยภาพให้โรงเรียนสามารถส่งเสริมและบริหารจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน ในส่วนข้อค้นพบของงานวิจัยนี้พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองของครูมีระดับค่าเฉลี่ยด้านสภาพปัจจุบันมากและความคาดหวังมากที่สุด ซึ่งทำให้เห็นได้ว่า ด้านการพัฒนาตนเองของครูนั้นจะต้องรีบเร่งดำเนินการ และถ้าพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่าการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูจากการบรรยายเป็นผู้ร่วมออกแบบกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้กับนักเรียน มีความคาดหวังในระดับมากที่สุด บ่งบอกถึงว่าครูมีความต้องการในการเปลี่ยนบทบาทจากบรรยายเป็นแบบ Active มากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาติฮะห์ อุตสำหรับราชการ (2558:12) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning นั้นครูต้องจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นผู้สร้างบรรยากาศ ของการมีส่วนร่วม โต้ตอบเจรจากัน จัดการเรียนแบบร่วมมือ ทำทนาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย และยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนได้รวมทั้ง ปริญญาฯ

พรหมภาสิต (2559) ก็ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ว่าครูจะเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม เป็นผู้แนะนำ (Coach) และผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และกระตุ้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ร่วมกัน ร่วมอภิปรายและเสริมพลังคิดให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ถ้าส่วนหนึ่งของข้อค้นพบของงานวิจัยในด้าน การพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบ หน่วยบูรณาการ Active Learning พบว่า ประเด็นค่าเฉลี่ย ด้านสภาพปัจจุบันมาก แต่ความคาดหวังมากที่สุด ซึ่งก็หมายถึง ทักษะในด้านการจัดการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาไปด้วย ถ้าพิจารณาในส่วนของรายข้อ พบว่า ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและ ความสามารถในการนำไปใช้ชีวิตจริงยังต้องเร่งดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ บาลด์วิน และวิลเลียม (1988) และ คณะกรรมการจัดการความรู้ของ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการจัดการเรียนแบบ Active Learning ไว้ว่า จะต้องมีการเตรียมความพร้อมหรือการเตรียมตัวทั้งผู้สอนและผู้เรียน ขั้นตอนการดำเนินการดำเนินการ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิควิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายมาผสมผสานกัน ขั้นการประเมินผล โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริงและขั้นตอนสุดท้ายคือ ขั้นปรับปรุง การติดตามผล รวมถึงการสรุป ทั้งในเวลาปฏิบัติกิจกรรมและเสร็จกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ถ้าครูสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองได้ ก็จะส่งผลต่อไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาติฮะห์ อุตสำหรับราชการ (2558) ที่กล่าวไว้ว่าการเรียนและ Active Learning จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนในรูปแบบปกติได้

2. การสร้างและพัฒนาระบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

จากการศึกษาและการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความจำเป็นของ กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และได้นำมากำหนดเป็น กระบวนการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) สร้างความตระหนัก 2) ครูพัฒนาตนเอง 3) จัดการเรียนรู้ 4) นิเทศ 5) ประเมินผล

ภาพที่ 5 แสดงกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

จะเห็นได้ว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่อง จึงจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จได้ โดยทุกฝ่ายในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายอย่างจริงจัง ทั้งผู้เรียน ครู สอดคล้องกับที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ต้องร่วมกันวางแผน เมื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา/สาระ กำหนดเวลาเรียนโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ สื่อการสอน การนิเทศและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและครูผู้สอนได้มีการพัฒนาตนเอง ด้วยตนเอง ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนกันภายใน โรงเรียน ถือว่าเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ ฟาติฟาตีฮะห์ อุตส่าห์ ราชการ (2558) ได้กล่าวว่าการเรียนเชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้สูงสุด ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ผ่านการเรียนรู้แบบลงมือทำ พูดคุย เขียน อ่าน สะท้อนจากการตั้งคำถาม จากการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอเป็นกระบวนการพัฒนาครูด้านการ

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness) หมายถึง การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก (Awareness) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning 3) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู 5) ผู้บริหารสถานศึกษา

และครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสารวิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ 6) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 7) ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน 8) ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และ 9) ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน

ในขั้นตอนการสร้างตระหนักรู้ (Awareness) นี้ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการว่าวัดเพื่ออะไร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความตระหนักรู้และเข้าใจ ซึ่งจะส่งผลต่อไปถึงขั้นตอนการดำเนินงานทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 23 ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เน้นสัดส่วนให้สมดุลกัน รวมทั้งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ยังได้จัดทำเอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่า มุ่งคลี่คลายปัญหา เนื่องจาก เนื้อหาแต่ละวิชาไปได้แยกออกจากกัน มีความเชื่อมโยงกันด้านความรู้ ทักษะความคิด สามารถความเข้าใจเนื้อหา และภาระงานลดเวลาเรียน และผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมนอกห้องมากขึ้น เพื่อทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักรู้และเข้าใจว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนี้มีความสมบูรณ์ทั้งเนื้อหาและกระบวนการก็จะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ทั้งนี้รวมทำการที่ผู้บริหารได้พาครูไปศึกษาโรงเรียนต้นแบบและเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดสรรทรัพยากรให้กับผู้สอนและนักเรียนด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) หมายถึง การพัฒนาตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และการพัฒนาตนเองเพื่อการเพิ่มทักษะการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ดังนี้ 1) ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 2) ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning 3) ศึกษา และปฏิบัติการเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ 4) นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น 5) ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสืบค้นแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 6) ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน 7) ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน

ขั้นที่ 2 การพัฒนาการตนเอง นี้ ครูจะต้องวางแผนหาความรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ทำความเข้าใจถึงหน่วยบูรณาการว่า มีส่วนประกอบอะไรบ้าง สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) ครูผู้เรียนต้องมีการวางแผนโดยการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดเนื้อหา จัดทำโดยสรุปหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ ผดุง เพชรสุข (2548) และสำนักงานโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.) ได้มีความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ว่า เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน นอกจากนี้ Cynthia

Sunal และคณะก็ได้กล่าวไว้ว่า ในการสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การดำเนินการ 3) การประเมินผล ทั้งนี้ในการวางแผนจะต้องมีข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอ มีกระบวนการระดมสมองเกี่ยวกับหัวเรื่องในส่วนการดำเนินงาน ผู้เรียนรวมทั้งผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญอีกว่า ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงเรื่องเวลา การจัดสรรสื่อการสอนและทรัพยากรต่าง ๆ ประเด็นสำคัญที่สุดที่จะทำให้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการประสบความสำเร็จคือ ครูต้องเข้าใจหลักการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จึงเน้นขั้นตอนที่ทำให้ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองตามข้อย้อยดังกล่าว ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองให้มีความเข้าใจถ้าการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ ผู้บริหารก็ยังถือว่า เป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมครูผู้สอนให้พัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ต่อไป สอดคล้องกับ ถวิล พันธุ์น้อย (2552) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มความรู้ มีทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและมีผลต่อคุณภาพของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของครู รายละเอียด ดังนี้ 1) ครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษากัน กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 2) ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้ 3) ครูบันทึกวิถีทัศนจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้ 4) ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ และ 5) ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวิถีทัศนที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

การจัดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นการนำหน่วยการเรียนรู้ไปจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน จากรายละเอียดขั้นที่ 3 ในส่วนของการสอนนั้น ครูสามารถจับคู่ (Buddy) เพื่อทำให้การสอนมีประสิทธิภาพขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในรูปแบบ ขนานและแบบสหวิทยาการ โดยครูผู้สอนออกแบบและวางแผนการสอนร่วมกัน ปรึกษากันหรือกัน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ครูผู้สอนถือว่ามีความสำคัญ ครูควรที่จะมีความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคที่หลากหลาย ให้ความรู้สำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับ สุขาดา แก้วพิกุล (2555) และ ปรียานุช พรหมภาสิต (2559) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการจัดการสอนอย่างกระตือรือร้นและใฝ่เรียนรู้ ซึ่งหมายถึงการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนร่วม เน้นการลงมือปฏิบัติและทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันนอกจากนี้ ดันย จัยชุมและคณะ (2559:7) กล่าวด้วยว่า Active Learning เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำมากกว่าการฟังอย่างเดียว มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ อ่าน เขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา สอดคล้องกับ จิรายุทธิ์ อ่อนศรี (2546) ที่กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า Active Learning เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์โดยลงมือทำมากกว่าการฟังอย่างเดียว

ดังนั้น อาจจะสามารถได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น มีหลากหลายวิธีการ แต่ในวิธีการดังกล่าวครูผู้สอนจะต้องลงมือปฏิบัติการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็น แก้ปัญหาได้ รวมทั้งประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันสอดคล้องกับ ไชยศ เรืองสุวรรณ (2553) และ สุขาดา แก้วพิกุล (2555) ที่

กล่าวว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นเน้น การเรียนแบบผู้เรียนลงมือทำ ได้ตอบ ยกมือ วิเคราะห์วิดีโอ ใช้เกม ในขั้นนี้จะเห็นได้ว่าจะมีขั้นที่มีรายงานละเอียดให้ครูต้องมีการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำมาประมวลแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูด้วยกัน ทั้งนี้ในส่วนนี้จะช่วยทำให้การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ หมายถึง กระบวนการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการ และปฏิทินการนิเทศ 3) ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา 4) นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ 5) การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันวิพากษ์ โดยใช้กระบวนการ PLC 6) คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน 7) ผู้อำนวยการสถานศึกษาดูงานบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ให้ขวัญกำลังใจ (Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู 8) ประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

จะเห็นได้ว่ารายละเอียดของขั้นตอนที่ 4 การนิเทศนี้ผู้บริหารจะมีส่วนร่วม รวมทั้งคณะกรรมการตามที่ผู้บริหารแต่งตั้งจะเข้ามาทำหน้าที่เพื่อจะได้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้ผู้บริหารยังจำเป็นต้องดำเนินการขั้นตอนนี้จะทำให้กำลังใจกับ ครูผู้สอนและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารและครูผู้สอนว่าต้องมีการทำงานร่วมกัน วางแผนร่วมกัน รวมทั้งการกำกับนิเทศติดตามการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล หมายถึง การดำเนินการประเมินการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 2) กำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน 3) คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู 4) คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล 5) ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning 6) สรุปและรายงานผลการประเมิน

จากรายละเอียดของขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลนี้ได้ให้ความสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะการประเมินผลในรูปคณะกรรมการ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาปรับปรุงเพิ่มเติมให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับ แนวคิดของ Cynthia Sunal และคณะก็ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลเป็นส่วนสำคัญที่จะให้ทราบว่าครูผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาขั้นตอนใดในการสอนแบบบูรณาการต่อไป นอกจากนี้การกำหนดปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจนและการทำเอกสารคู่มือ แนวทางก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning ได้เป็นอย่างดี

3. การศึกษาผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ผลจากการนำกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ไปดำเนินการในโรงเรียนเป้าหมายซึ่งพบว่า ผลการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ

Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ในโรงเรียนเป้าหมาย พบว่า

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ๗ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการ พบว่ารายการนักเรียนมีความสุข สนุกกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รายการรองลงมา คือ นักเรียนได้ค้นคว้า ทาความรู้ด้วยวิธีการของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด และ รายการนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับความเห็นกับงานวิจัยของวรสิดา รักสกุล (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง สัมฤทธิ์ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning พบว่า 1) คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้ Active Learning มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning หลังการจัดการเรียนการสอนมีสัมฤทธิ์ผลสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการให้การศึกษา โดยที่ร่างกายได้ปฏิบัติ ได้เห็นของจริง ได้ใช้ประสาททั้งห้าทำให้ผู้เรียนได้สร้างการเรียนรู้ด้วยการกระทำและมีโอกาสได้ฝึกการทำงาน การเล่น และการอยู่ร่วมกันในสังคม และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด โดยประมวลเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้เรียน สามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้จากการฝึกฝนในระหว่างเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง

ครูมีความสามารถในการดำเนินงานด้าน การพัฒนาตนเองมากที่สุด และรองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนมีการพัฒนาตนเองที่น่าสนใจคือมีการปฏิบัติของโรงเรียนได้แก่ การฝึกโดยการปฏิบัติจริง การพัฒนาตนเองจาก โครงการคู่มือครู เป็นต้น โดยสอดคล้องกับแนวคิด Constructivism Approach ที่ได้กล่าวถึงความรู้ที่สามารถสร้างได้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรงของตนเอง จะเห็นได้ว่าโรงเรียนเป้าหมายได้ดำเนินการในลักษณะนี้

นอกจากนี้แล้ว ในด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนได้ดำเนินการวิธีการ ซึ่งได้แก่ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่นำไปสอนจริง โดยบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้ 1) จุดประกายความคิด 2) พิชิตปัญหามารู้ 3) มุ่งสู่การปฏิบัติ 4) การจัดระบบองค์ความรู้ 5) เชิดชูผลงานดีเด่น ทั้งนี้ สอดคล้องงานวิจัยของ ผดุง เพชรสุข (2548) และ ถาวร นามลาพุทธา (2549) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาครูในการทำหน่วยการเรียนรู้ว่าต้องมีขั้นตอน มีการวางแผน การทดลองใช้ การสะท้อนผลการปฏิบัติ รวมทั้ง งานวิจัยของ วิจิตรา บัณฑิตและฉลองรัช อินทรีย์ (2555) ที่ได้ค้นหาวิธีการพัฒนาครูให้เขียนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมี 4 ขั้นตอน คือ วางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกตและการสะท้อนผล ซึ่งส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถสอนแบบบูรณาการได้ทุกคน ทั้งนี้ยังอาจส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ต่อไป โดย วรสิดา รักสกุล ได้ศึกษาว่า ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning นั้นผู้เรียนมีคุณภาพ อยู่ในระดับดีมาก มีผลสัมฤทธิ์สูงมากขึ้น ผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ควรศึกษาผลการวิจัย และสร้างความเข้าใจ ในขั้นตอนให้กระจ่าง ชัดเจน ไปในทางเดียวกัน
- 2) สถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 4) สถานศึกษาควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning อย่างต่อเนื่อง และควรนำผลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนางานในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติชัย สุธาสิโนบล.การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวพุทธเพื่อสะท้อนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทแห่งสังคมไทยยุคปัจจุบัน.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2555.
- ครรรชิต มนูญผล.สุดยอดหน่วยการเรียนรู้ Active Learning. สำนักพิมพ์พิสิคส์เซ็นเตอร์,2559.
- ญาณัญญา ศิริภักร์ธาดา.การพัฒนาพฤติกรรมกาเป็นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด โดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning).วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจ, สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,2553.
- เดชดนัย จุ้ยชุม และคณะ.การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning).วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์,2559.
- ถวัลย์ มาศจรัส.นวัตกรรมการศึกษาชุด การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ.กรุงเทพมหานคร:ห้างหุ้นส่วน21เซนจูรี่,2546.
- ถวิล พันธุ์น้อย.พัฒนาครุด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านหนองผือ อำเภออุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย,2552.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์.การสอนคิดด้วยโครงการ:การเรียนการสอนแบบบูรณาการ.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2551.
- พรภัทร สินดี.ผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเชิงวิธีการที่เน้นกระบวนการกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เรื่องลำดับและอนุกรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.สาขาวิชาการมัธยมศึกษา.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2557.
- พาตีฮะห์ อุตสาห์ราชการ.รูปแบบการเรียนการสอน Active Learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องคลื่นไหวสะเทือน.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยบูรพา,2558.
- อาทิตยา ปัญญา และคณะ.พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก.(2556 :96-104) วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 15 ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม 2556
- ดวงเดือน อ่อนน่วม,ทีศนา แคมมณี.กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ.กรุงเทพมหานคร:บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.),2548.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร.โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุชาดา แก้วพิกุล.การพัฒนากิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น โดยเน้นการเรียนรู้เป็นคู่ร่วมกับการบริหารสมอง เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสุขในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2555.
- ผดุง เพชรสุข.กระบวนการพัฒนาครูในการสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2548.
- วิโรจน์ สารรัตนะ.กระบวนการที่ค้นพบใหม่ทางการศึกษา กรณีที่ศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21.กรุงเทพฯ:ทิพย์วิสุทธิ์,2556.
- วรรณกร ศิริพล.รูปแบบการพัฒนาครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ.วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยสยาม,2559.
- วิจิตรา บัณฑิต,ฉลองรัฐ อินทรีย์.การพัฒนาคู่มือการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดงบาก อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร.วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม.(กันยายน-ธันวาคม 2555) : 89-95
- รสิตา รักสกุล.สัมฤทธิ์ผลของการจัดการเรียนการสอนบูรณาการโดยใช้ Active Learning. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี,2557.
- Sunal. C. et al. (2000). *Integrating academic units in the elementary school curriculum*. United of America : Harcourt College Publishers.
- Erickson,H.Lynn (1998). *Designing Integrated,Interdisciplinary Units : A General Academic Model*. Concept-Based Curriculum and Instruction : Teaching Beyond the Facts,California : Corwin Press.
- Lawrence,Gordon. (1974). *Patterns of Effective In. Service Education*.Principal Investigators:Department of Education.Tallahasses Florida.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. ดร.วราภรณ์ แป้นแจ่ม ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. นายนิรุทธ์ เข้มเงิน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศรีประจันต์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม

1. นายเกียรติพงษ์ กะลำพัก ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านหนองขาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. นางสาวกรรวิ โพธิ์ทอง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านบางกุ้ง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. นายประภัส สามทอง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดโพธิ์ท่าทราย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
4. นางวราภรณ์ เมฆขาว ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดดอนกระเบื้อง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
5. นางสาวอมรรัตน์ แสงทองดี ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดวังพระนอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
6. นางสมพิศ คำด้วง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดวังกุ่ม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
7. นางสาวเกศสุดา แสงพันตา ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม (ต่อ)

8. นางสาวระวีวรรณ ลำวิไล ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
โรงเรียนวัดสกุณปักชี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
9. นางสาววัฒนา มีสกุล ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
โรงเรียนวัดวังพระนอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
10. นางสาวรัชชก ศรีทองสุข ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
โรงเรียนวัดดอนโพธิ์ทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
11. นางสาวสนา เนตรอรุณ ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
โรงเรียนวัดจำปี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
12. นางสุวิจนา กะลำพัก ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
โรงเรียนเมืองสุพรรณบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
13. นายเมธา แดงโต ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาการคำนวณ
บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
14. นางเกสรฯ อารยะจารุ ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยศึกษานิเทศก์นานาชาติการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
15. นายภัทรวิภูษณ์ ชี้อตรง ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยศึกษานิเทศก์นานาชาติการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1**

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. อายุ
 อายุ 21-30 ปี อายุ 31-40 ปี
 อายุ 41-50 ปี อายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ
4. ตำแหน่ง
 ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู
5. ขนาดของสถานศึกษา
 เล็ก (จำนวนนักเรียน ต่ำกว่า 120 คน)
 กลาง (จำนวนนักเรียน 121-300 คน)
 ใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

ส่วนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมายในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือ ความคาดหวัง ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือ ความคาดหวัง ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือ ความคาดหวัง ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือ ความคาดหวัง ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือ ความคาดหวัง ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามประเมินตนเอง

ด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียน

ครูผู้สอน

2. สาขาวิชาเอก

ระบุ

ส่วนที่ 2 การประเมินตนเองด้านความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมายในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการฯ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการฯ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการฯ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการฯ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สามารถดำเนินงานตามกระบวนการฯ ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก					
1)	ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง					
2)	ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning					

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3)	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ					
4)	ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู					
5)	ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสารวิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ					
6)	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning					
7)	ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน					
8)	ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning					
9)	ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน					
2.	ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง					
1)	ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning					
2)	ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning					

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3)	ศึกษา และปฏิบัติการเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษา ต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ					
4)	นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไขปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น					
5)	ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสืบค้นแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning					
6)	ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน					
7)	ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน					
3.	ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้					
1)	ครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษากำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning					
2)	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้					
3)	ครูบันทึกวิถีทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้					
4)	ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้					
5)	ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวิถีทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มา ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning					

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.	ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ					
1)	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา					
2)	คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการ และปฏิทินการนิเทศ					
3)	ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา					
4)	การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้					
5)	การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PLC					
6)	คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน					
7)	ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ให้ขวัญกำลังใจ (Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู					
8)	การประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
5	ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล					
1)	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการบวนการจัดการเรียนรู้					
2)	การกำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน					
3)	คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู					
4)	คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล					
5)	การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning					
6)	การสรุปและรายงานผลการประเมิน					

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
ต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning**

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมายลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของนักเรียน

1. ชาย หญิง
2. ชั้นเรียน ป.1 ป.2 ป.3 ป.4 ป.5 ป.6

ส่วนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมายในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง					
2	นักเรียนได้ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง					
3	นักเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4	นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกเพื่อการค้นคว้าหาความรู้					
5	นักเรียนได้ค้นคว้า หาความรู้ด้วยวิธีการของตนเอง					
6	นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น					
7	นักเรียนได้สรุปความรู้ด้วยตนเอง					
8	นักเรียนได้สรุปองค์ความรู้ร่วมกับครูและเพื่อน					
9	การบ้าน ภาระงานลดลง					
10	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดผลงานในการประเมินผล					
11	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินภาระงาน					
12	นักเรียนได้ประเมินผลงานของตนเอง					
13	นักเรียนได้ปรึกษา หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการเรียนเป็นกลุ่ม					
14	นักเรียนได้ฝึกการสรุปองค์ความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม					
15	นักเรียนมีความสุข สนุกกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารประกอบการประชุมสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion)
เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม
ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

.....

ร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ดำเนินงานบนหลักการ 4 ประการ มีวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน รายละเอียดดังนี้

1. หลักการ ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มี 4 ประการ ได้แก่ 1) การคืนครูให้ห้องเรียนมุ่งเน้นการลดภาระงานครู 2) การบูรณาการการจัดการเรียนการสอน 3) นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม และ 4) การประเมินผลตามสภาพจริง

2. วัตถุประสงค์ของกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3. ขั้นตอนของกระบวนการ ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก 2) การพัฒนาตนเอง 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศ และ 5) การประเมินผล มีรายละเอียด ดังนี้

(ร่าง)

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness)

ขั้นที่ 2 ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development)

ขั้นที่ 3 จัดการเรียนรู้ (Learning Management)

ขั้นที่ 4 นิเทศ (Supervision)

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Assessment)

ความตระหนัก (Awareness) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตนเอง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสาร วิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือค้นหาความรู้ให้แก่ครูในโรงเรียน

1.8 ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

1.9 ครูมีการทดลองใช้เครื่องมือและมีการสำรองข้อมูลก่อนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การพัฒนาตนเองของครู เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning และการพัฒนาตนเองเพื่อการเพิ่มทักษะการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ดังนี้

2.1 ครูร่วมกันวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.2 ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

2.3 ศึกษา และปฏิบัติการณ์เขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ

2.4 นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไขปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.5 ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสืบค้นแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

2.6 ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน

2.7 ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ของครู รายละเอียด ดังนี้

3.1 ครูจับคู่ (Buddy) ปรีกษาการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

3.2 ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้

3.3 ครูบันทึกวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้

3.4 ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

3.5 ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวิธีทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ หมายถึง กระบวนการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือ ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการแบบ Active Learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 4.2 คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการ และปฏิทินการนิเทศ
- 4.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 4.4 นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้
- 4.5 การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันวิพากษ์ โดยใช้กระบวนการ PLC
- 4.6 คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน
- 4.7 ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ให้ขวัญกำลังใจ (Empowerment)

และข้อเสนอแนะแก่ครู

- 4.8 ประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานประเมินการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ดังนี้

- 5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการบวนการจัดการเรียนรู้
- 5.2 กำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน
- 5.3 คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู
- 5.4 คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล
- 5.5 ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 5.6 สรุปและรายงานผลการประเมิน

แบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม

ของร่างกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ชื่อ-สกุล

ภาคผนวก ค

เอกสาร

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

โครงการวิจัยและพัฒนาวัตกรรมแลกเปลี่ยน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2561

คำนำ

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ฉบับนี้ เป็นเอกสารในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2561 เป็นแนวทางการดำเนินงานในงานวิจัยเพื่อการพัฒนาครู ที่มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาครูบนฐานของโรงเรียน บนหลักการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ลดภาระงานครู จัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม และการประเมินผลตามสภาพจริง

ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และในภาพรวมของประเทศต่อไป

คณะวิจัย

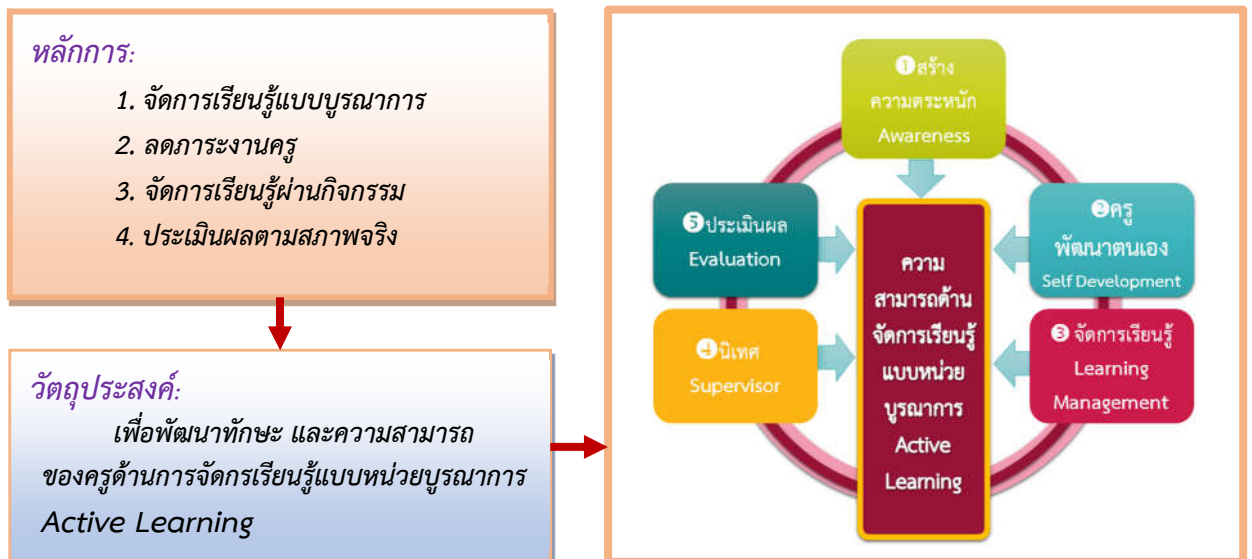
สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 1 กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	1
ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning	3
ส่วนที่ 3 ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ Active Learning	6

ส่วนที่ 1

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาทักษะความสามารถของครูในด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning¹ โดยการดำเนินงานบนหลักการ การลดภาระงานครู การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม และการประเมินตามสภาพจริง

¹ การจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการเปิดโอกาส ส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้น คิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ปฏิบัติ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness)

ขั้นที่ 2 ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development)

ขั้นที่ 3 จัดการเรียนรู้ (Learning Management)

ขั้นที่ 4 นิเทศ (Supervision)

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Assessment)

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness) ขั้นที่ 2 ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development) ขั้นที่ 3 จัดการเรียนรู้ (Learning management) ขั้นที่ 4 นิเทศ (Supervision) ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Assessment)

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ในแต่ละขั้น ดำเนินการดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 2

แนวทางการดำเนินงาน

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑

แนวทางการดำเนินกระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ มีดังต่อไปนี้

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

สร้างความตระหนัก

Awareness

ขั้นที่ 1

ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก (Awareness)

ในขั้นสร้างความตระหนัก (Awareness) หมายถึง การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก (Awareness) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษา แสวงหาความรู้ เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบ Active Learning
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ให้กับครู เช่น ประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ด้วยตนเองได้ รวมถึงการนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู
- 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning เช่น YouTube เอกสารวิชาการ และงานวิจัย ฯลฯ
- 1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 1.6 ครูเตรียมทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ครูพัฒนาตนเอง

Self Development

ขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development)

ในขั้น ครูพัฒนาตนเอง (Self-Development) หมายถึง การพัฒนาตนเองของครู เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 2.1 ครูวางแผน และกำหนดปฏิทินการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 2.2 ครูศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning
- 2.3 ศึกษา และปฏิบัติการเขียนหน่วยบูรณาการ Active Learning จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น YouTube สถานศึกษาต้นแบบ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย ฯลฯ
- 2.4 นำเสนอหน่วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อแลกเปลี่ยน และร่วมกันแก้ไขปรับปรุงให้หน่วยบูรณาการ Active Learning ที่จัดทำไว้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
- 2.5 ครูจัดทำสื่อ ใบงาน ใบความรู้ และสืบค้นแหล่งข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 2.6 ครูนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาฝึกทักษะการจัดการเรียนรู้กับเพื่อนครู โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกัน
- 2.7 ครูจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

จัดการเรียนรู้

Learning Management

ขั้นที่ 3

ขั้นที่ 3 จัดการเรียนรู้ (Learning management)

ในขั้นจัดการเรียนรู้ (Learning management) หมายถึง ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 3.1 ครูจับคู่ (Buddy) ปรึกษาการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 3.2 ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ที่กำหนดไว้
- 3.3 ครูบันทึกวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้
- 3.4 ครูบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามกิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ การใช้สื่อการสอนของครู ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้
- 3.5 ครูนำบันทึกการจัดการเรียนรู้และวีดิทัศน์ที่ได้บันทึกไว้มาร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

นิเทศ

Supervision

ขั้นที่ 4

ขั้นที่ 4 นิเทศ (Supervision)

ในขั้นนิเทศ (Supervision) หมายถึง การนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 4.2 คณะกรรมการนิเทศร่วมวางแผนกำหนดรายการ และปฏิทินการนิเทศ
- 4.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 4.4 นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้
- 4.5 การนำหน่วยบูรณาการ Active Learning มาร่วมกันวิพากษ์ โดย

ใช้กระบวนการ PLC

- 4.6 คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามปฏิทิน
- 4.7 ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ให้ขวัญกำลังใจ (Empowerment) และข้อเสนอแนะแก่ครู
- 4.8 ประเมินผลการนิเทศ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ประเมินผล

Assessment

ขั้นที่ 5

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Assessment)

ในขั้นประเมินผล (Assessment) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานในขั้นการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยบูรณาการ Active Learning มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล
- 5.2 กำหนดปฏิทิน สร้างเครื่องมือ เอกสาร แนวทางการประเมิน
- 5.3 คณะกรรมการดำเนินการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู
- 5.4 คณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล
- 5.5 ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
- 5.6 สรุปและรายงานผลการประเมิน

ภาคผนวก ง

รายชื่อคณะวิจัย

รายชื่อคณะวิจัย

1. นายจำลอง บุญเรืองโรจน์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 หัวหน้า
2. นางเฉลียว เอี่ยมสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดยาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 คณะทำงาน
3. นางสาวฤทัยวรรณ หาญกล้า ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนโพธิ์ทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 คณะทำงาน
4. นางสาวอารีย์ บัญญัติ ผู้อำนวยการโรงเรียนสามัคคีธรรม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 คณะทำงาน
5. นายชัยศักดิ์ ตั้งนิติพิฐจักรศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 คณะทำงาน
6. นายอนุชา คชะชาชัยศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 คณะทำงาน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายจำลอง บุญเรืองโรจน์

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๘

ที่อยู่ปัจจุบัน

๕๕ หมู่ ๓ ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๙ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) วิทยาลัยครู

พระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๕๓๙ ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. ๒๕๔๕ การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. ๒๕๓๒ ครู ๒ ระดับ ๒ โรงเรียนบ้านบึงลาด อ.คลองขลุง จ.กำแพงเพชร

พ.ศ. ๒๕๓๖ อาจารย์ ๑ ระดับ ๓ โรงเรียนวัดกกเต็น อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๔๓ ศึกษานิเทศก์ ระดับ ๕ สปอ.ดอนเจดีย์ อ.ดอนเจดีย์ จ.สุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด่านช้าง อ.ด่านช้าง จ.

สุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองเปาะ อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดสิงห์ อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๑ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต ๔

อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๓ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สุพรรณบุรี เขต ๑ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี